

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 14
Balandis - April 6, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuvos Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis teigia, kad Lietuvos prezidento vizitas Maskvoje buvo svarbus dvišalių santykių įvykis, pakeitęs Rusijos požiūrį į Lietuvą. Apžvelgdamas trijų dienų viešnagę, ministras sakė žurnalistams, kad susitikimuose su Rusijos prezidentu ir kitais pareigūnais buvo "tvirtai ir aiškiai" kalbėta apie labai pragmatiskus dalykus. "Susidarė įspūdis, kad Rusija pradeda suprasti, jog eurointegraciniai procesai neišvengiami, tad dabar ji kelia ne kokius nors reikalavimus ar kliūtis, bet bando pragmatiskai spręsti problemas, iškylančias Lietuvai integruojantis į Europos Sąjungą (ES) ir NATO", - pažymėjo A. Valionis. Kalbėdamas nemažą diskusiją sukėlusią prezidento pareiškimo nuostata, kad "šalys pripažįsta teisę rinktis savo saugumo užtikrinimo kelius, kartu išpaieigojant nestiprinti savo saugumo kitų valstybių saugumo sąsąkaita", A. Valionis sakė, kad ši formulė paimta iš 1999 m. Stambule paskelbtos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos deklaracijos, kurią pasirašė ir prezidentas V. Adamkus. Politikos apžvalgininkai nesutaria, ar ši nuostata rodo švelnėjančią Rusijos poziciją dėl Lietuvos stojimo į NATO.

- Naktį iš kovo 28 į kovo 29 d. kantrybės pritrūkę sunkvežimių vairuotojai nustūmė nuo kelio jį užtėrusius Suvalkijos žemdirbius. Tuo pasinaudoję policininkai išsiriavo abipus kelio ir nebeleido žemdirbiams vėl užtvirti kelio. Policininkai buvo apmėtyti žemės grumstais ir sniego gniūžtėmis, keli iš jų buvo lengvai sužeisti. Cukrinių runkelių auginytojai, reikalaudami padidinti cukrinių runkelių supirkimo kvotas Marijampolės cukraus fabrikui, ėmėsi tvirti kelią "Via Baltica" ties Kalvarija, nes vyriausybė nepatenkino jų reikalavimo. Šeši žemdirbių atstovai kovo 28 d. iki vėlaus vakaro Vilniuje derėjosi su Vyriausybe. Žemdirbių kelio blokada labiausiai piktinasi sunkvežimių vairuotojai. Išvažiuoti iš Lietuvos per Kalvarijos pasienio punktą susidarė 10 km ilgio, o iš Lenkijos įvažiuoti į Lietuvą 6 km ilgio sunkvežimių kolonos. Lengvieji automobiliai ir autobusai važiuoja per Lazdijų pasienio postą. Sunkvežimiai gali važiuoti tik per Kalvarijos pasienio postą. Žemdirbiai užtvėrė ir aplinkinius kelius, vedančius į šį postą.

- Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių, TSLK) vadovas Vytautas Landsbergis kovo 31 d. paragino partijos narius mokytis gyventi opozicijoje ir ieškoti naujos tapatybės, kuri būtų vėl priimtina nusivylusiems rinkėjams. "Šiandien turime išmokyti gyventi ir veikti opozicijoje", - kalbėdamas TSLK konferencijoje, sakė V. Landsbergis.

- Nuo balandžio 6 iki 18 dienų Lietuvoje vyks visuotinis gyventojų surašymas. Šiame darbe dalyvauja apie 14 tūkst. žmonių.

VILNIAUS VERBOS

Vincas KISARAUSKAS

Kai pavasarėjan saulė pakyla aukšty, kai jos skaidrūs spinduliai užpila Vilniaus miesto bokštus, liekną gotiką ir aistringą baroką, spyruokliuojančius klasicistinių rūmų frontonus, gatvėlių susmažėjusius vingius ir aikščių tylą, Verbų sekmadienį paplūsta toje saulėje žmonės ir spalvos spalvos, ir tų spalvų džiaugsmu nušviesti veidai. Visas Vilnius staiga nu-

sidažo kažin kokia ypatinga reta, sunkiai nusakoma nuotaka. Prie seniausios Vilniaus gotikos - Šv. Mikalojaus bažnyčios, prie Aušros vartų, visoje jos gatvėje, prie Halės turgaus ir jame būriuojasi žmonių pulkai, minios, visi glėbiais neša jau nupirktą Vilniaus verbą, kiti pilnas pintines jų prisikrovę - pardavinėja. Čia kaip dailės parodų atidaryme - susitinka seniai

matyti pažįstami, draugai, mėnininkai ir kraštotyrininkai, muziejų darbuotojai, rašytojai ir poetai, įvairiausių specialybių žmonės - mylintys meną, mylintys tautodailę, didelio, šventiško susibūrimo šurmuli, spalvingą ir judrią šventę, kuri tebūna tik čia - Vilniuje. Vilniaus verbos - taip jos vadinamos: nes čia tik tokios tedaromos, čia tokios populiarios, čia jas temoka pinti, rišti, paruošti, nuspalvinti. Kaip pastebi Vilniaus verbų žinovė istorikė A. Vyšniauskaitė (nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS MOTERŲ SVEIKATA - VIENA GERIAUSIAI SAUGOMŲ PASAULYJE

Įvertinus moterų lytinės ir reprodukcinės sveikatos apsaugos lygį, Lietuva priklauso mažiausios rizikos pasaulio valstybių grupei. Tai rodo tyrimas, kurį atliko nepriklausoma gyventojų programų tyrimų organizacija "Population Action International" (PAI).

Anot PAI tyrimo, Lietuva priskirta "labai žemos rizikos valstybių" grupei, tai pačiai, kaip, pavyzdžiui JAV ir Šveicarija. Šioje grupėje Lietuva užima 20-ąją vietą.

Lietuvos reprodukcinės rizikos rodiklis yra 14,0, pagal kurį Lietuva lenkia Slovakiją (14,4), Bulgariją (14,5), Baltarusiją (14,5), Kubą (14,5) ir Vengriją (14,6).

"Labai žemos rizikos valstybių" grupėje pirmauja Italija (rizikos rodiklis 5,3), Švedija

(6,7) ir Suomija (7,1).

Kaimyninė Latvija, tyrimo duomenimis, priskiriama labiau rizikingai "žemos rizikos valstybių grupei", kurioje užima antrąją poziciją (rizikos rodiklis 16,3).

Latvija lenkia Rumuniją, Izraelį, Lenkiją, Rusiją bei daugiau kaip dvidešimt kitų valstybių.

Tyrimas apžvelgia valstybes, kurių gyventojų skaičius yra ne mažesnis kaip 2 milijonai, todėl Estijos duomenų tyrime nėra.

Per tyrimą buvo atsižvelgiama į šiuos duomenis - 15-19 m. amžiaus moterų gimdymo skaičių, moterų, naudojančių kontracepciją, procentą, abortų politiką, anemijos tarp nėščių moterų rodiklį, priešgimdyminę priežiūrą gaunančių moterų procentą, kvalifikuoto personalo

priziūrimų gimdymų skaičių, ŽIV ir AIDS lygį tarp vyrų ir moterų, vienai moteriai tenkančių gimdymų skaičių, gimdyvių mirčių rodiklį.

Tyrimas aprėpia 91 besivystančią ir 42 išsivysčiusias valstybes, kurių gyventojai sudaro 95 procentus pasaulio gyventojų skaičiaus.

Anot tyrimo, kasmet per nėštumą ir gimdymą miršta 515 tūkstančių moterų - beveik po vieną kas minutę. Milijonai moterų suseraga arba tampa negalios.

Blogiausia moterų lytinės ir reprodukcinės sveikatos apsauga yra Etiopijoje, Angoloje, Čade, Afganistane, Vidurio Afrikos Respublikoje, Malyje, Nigerijoje, Konge, Siera Leonėje ir Lesote.

TVNet

LIETUVOS ISTORIKAS IŠAIŠKINO TŪKSTANTŲ ŽYDŲ ŽUDYNĖSE DALYVAVUSIŲ POLICININKŲ

Negalutiniais duomenimis, Lietuvos žydų žudynėse dalyvavo apie vieną tūkstantį hitlerinės okupacijos metais suformuotų ir naciams pavaldžių lietuvių policijos batalionų kariškių. Šiuos faktus, remdamasis archyvų medžiaga, nustatė Lietuvos istorijos instituto bendradarbis daktaras Arūnas Bubnys. Jis yra vienas pagrindinių holokaustą tyrinėjančių Lietuvos mokslininkų.

"Su atliktais tyrimais praėjusią savaitę Vilniuje supažindinau Tarptautinę komisiją nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietu-

voje įvertinti", - BNS korespondentui sakė A. Bubnys. Komisijos posėdyje jis skaitė pranešimą "Lietuvių policijos batalionai ir holokaustas".

Pasak istoriko, iš 25 batalionų vienaip ar kitaip su holokaustu buvo susiję dešimt, nuolat ar epizodiškai saugojusių įkalinto bei žudynių vietas, konvojavusių pasmerktuosius, juos naikinusius.

Istorikas A. Bubnys savo darbą yra skelbęs daugelyje leidinių.

Šiuo metu jis drauge su kitais istorikais ruošia didelį veikalą "Holokaustas Lietuvoje".

Pasaulyje apie žydų tragediją dešimtimis kalbų išleista apie 20 tūkst. knygų. Keliasdešimt jų - buvusių getų kalinių bei pasipriešinimo kovų dalyvių memuarų, dokumentų rinkinių, mokslo darbų - išleista ir Lietuvoje.

"Mūsų studija bus pirmoji, visapusiškai apibūdinanti šią tragediją Lietuvoje, jos mastus, parašyta lietuvių istorikų", - pabrėžė A. Bubnys.

Per Antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje buvo sunaikinta maždaug 90 procentų iš 200 tūkstančių čia gyvenusių žydų.

BNS

Verbų sekmadienis

V. Kapočiaus nuotr.

LIETUVOS PREZIDENTUI - AKIBROKŠTAS MASKVOJE

Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus vizitas į Maskvą kovo 29 d. prasidėjo nuo akibrokšto - į Maskvos valstybiniame tarptautinių santykių institute surengtą politikos mokslų specialistų apskritąjį stalą atvyko Lietuvoje nuteistas ir nuo teisingumo pabėgęs 1991 m. sausio perversmininkas Stanislav Mickevič. Jį pakvietė Valstybės Dūmos Agarininkų frakcijos nariai.

Forume dalyvaujantys Lietuvos Seimo nariai liberalai Alvydas Medalinskas ir Algirdas Gričius pareiškė griežtą protestą, po kurio diskusijų dalyviai

išėjo į kitas patalpas. Apskritojų stalo diskusijoje "Lietuva ir Rusija: praeitis, dabartis ir 21-ojo amžiaus perspektyvos" po pietų dalyvavo su oficialiu vizitu Maskvoje viešintis V. Adamkus.

Ketverius metus kalėti nuteistas buvęs radijo stoties "Tarybų Lietuva" redaktorius S. Mickevič nuo bausmės slapstosi Rusijoje.

14 žmonių žuvo ir šimtai buvo sužeisti per sovietų okupacinės kariuomenės ir KGB mėginimą nuversti teisėtą Lietuvos valdžią 1991 m. sausio 13 dieną.

BNS

KVIEČIAME Į SKUBIĄ AKCIJĄ UŽ LIETUVOS ĮSTOJIMĄ Į NATO

Telkiant paramą Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms siekiant įstoti į NATO yra paruoštas peticijos tekstas JAV prezidentui. Peticija teigia, kad NATO praplėtimas ir Lietuvos įjungimas yra naudingas Amerikos interesams. Parašai bus renkami per ateinančius du mėnesius ir planuojama akciją baigti birželio mėnesį peticiją įteikti JAV prezidentui būsimio vizito Baltuosiuose

Rūmuose metu. Peticijos formą galite įsigyti *ALTo būstinėje*, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629; tel.: 773-735-6677. E-paštas: ALTCenter@aol.com arba ALTO interneto tinklalapyje: www.ALTCenter.com

Pavieniai asmenys ir visos organizacijos kviečiamos jungtis į šią akciją.

Saulius Kuprys,
ALTO pirmininkas

MILOŠEVIČ SUIMTAS IR UŽDARYTAS Į KALĖJIMĄ

Slobodan Milošević anksti balandžio 1 d. ryte buvo suimtas ir uždarytas į kalėjimą, pranešė Serbijos vyriausybė, kuri šiuo Vakarų bendrijos seniai lauktu žingsniu užbaigė dramatišką naujosios valdžios ir buvusio Jugoslavijos prezidento dvikovą. Valdžia nutarė įkalinti S. Miloševićų dėl įtarimų piktąudžiaus valdžia, tačiau buvusio diktatoriaus išdavimo taip pat jau seniai reikalauja Jungtinių tautų karo nusikaltimų tribunolas buvusiai Jugoslavijai, pateikęs jam kaltinimus nusikaltimais žmoniškumui per 1999 metų Kosovo etninį albanų malšinimo kampaniją.

Vadovas, kurį daugelis kaltino dėl pastarąjį dešimtmetį vykusių kruvinių nacionalistinių karų, įsilięsiojusiu subyrėjus senajai Jugoslavijai, buvo nuvežtas į areštinę iš savo Belgra-

Miloševićiaus gynėjams teko susigrumti su policija

do rezidencijos. Pareigūnams teko suimti S. Miloševićų po trečio bandymo per 24 valandas.

Didžiosios Britanijos užsienio

reikalų sekretorius Robin Cook pirmasis iš Vakarų vadovų pasveikino S. Miloševićiaus suėmimą.

"Tai yra labai maloni žinia

visiems, kurie taip ilgai siekė Balkanuose įtvirtinti taiką ir teisingumą", pareiškė jis, pridūręs, kad tai dar vienas "reikšmingas žingsnis siekiant privesti stoti S. Miloševićų ir jo bendrininkus prieš teisumą dėl nusikaltimų žmoniškumui".

Buvusio prezidento dukte Marija, įtūžusi dėl tėvo arešto, iššovė kelis šūvius į orą, sakė Serbijos vidaus reikalų ministras Dušan Michailovič.

"Ponui Miloševićiui bus užtikrintos visos įstatymo numatytos teisės", sakė D. Michailovič, priklausantis reformatorių blokui, kuris praėjusį spalį prasidėjus stichiskam žmonių sukilimui, nušalino nuo valdžios ilgametį šalies autokratišką vadą. "Nebuvo jokio pasipriešinimo, todėl naudoti jėgos nebuvo jokio reikalo", sakė jis po arešto.

Nepavykę mėginimai

Šalia S. Miloševićiaus rezidencijos buvę žurnalistai girdėjo penkis šūvius netrukus po 4 val. 30 min. vietos laiku, kai iš rezidencijos teritorijos išvažiuavo nedidelis automobilių konvojus.

Netrukus po to konvojus atvyko į Belgrado centrinių kalėjimą - betoninę pastatą su baltomis grotomis. Pareigūnai patvirtino S. Miloševićiaus pristatymą į kalėjimą.

Serbijos pareigūnai praėjusią naktį du kartus nesėkmingai bandė suimti S. Miloševićų. Per antrąjį bandymą į rezidenciją įsiveržė juodomis uniformomis vilkintys specialiojo būrio kariai, kurie susišaudė su buvusio prezidento privačia apsauga.

S. Milošević sutiko būti suimamas, nes nenorėjo kraujo praliejimo, sakė jo Socialistų (nukelta į 6 psl.)

Vilniaus verbos

(atkelta iš 1 psl.)

jos paplitusios nedidelėje teritorijoje apie 30-50 km spinduliu apie Vilnių. Negalima pasakyti, kad jos būtų lenkiškos, kadangi Lenkijoje šio tipo verbos nesutinkamos. Jų kraštui labiau būdingos stambios popierinės gėlės. Tokių gėlių verbų, papuoštų spalvotais popieriniais kaspinais, nešiojamų po keliasdešimt sukištų viename stove-lentelėje su skylutėmis galime pamatyti ir Vilniuje. Tačiau ne jos traukia meno mėgėjų dėmesį.

Krepšiai pridėti verbų, jų priguldyta ant žemės patiesus audinį, jas pardavinėtojai laiko glėbiuose, rankose iškėlę tarsi degančias žvakes, žerinčias pustoniais ir niuansais, netikėčiausiais spalvų deriniais, nepaisant, kad pačios formos yra palyginti paprastos ir jau nuo seno tokios pat, teleidžiančios padaryti nemažą variacijų. Įprastos yra dvi formos: apskritos, kai prie 40-50 cm ilgio medžio rykštelės vieno galo pririšama žolių šluotelė, o jos koteliai ir pririšimas paslepiamas apipinant vos ne visą medžio rykštelę verbos ornamentu, kuris padaromas iš įvairių sudžiovintų žolių, įvairiaspalvių gėlių, samanų, lapelių ir pan. Ornamentas pinamas atskiras žoleles ir spalvotas išdėstant ant vertikalios verbos horizontaliais ritmais arba įkypomis juostomis, spalvas derinant atitinkamo pločio juostelėmis, rombais, vadinamosiomis saulutėmis, kontrastuojant jas žiedelių taškais kaip kokiomis akimis. Įkypai pinamas ornamentas sukasi apie vytelę kaip virvės pynė, mėgstama įpinti smilgų ar motiejukų šepečiai, dažnai sulenkti jie sudaro savotiškas karūnelės, pasiūšia visos verbos paviršiumi, dar ją keistesnę, neįprastesnę. Tai jau paskutiniųjų metų verbų variacijos.

Plokščiausias verbos viršūnė daroma taip pat iš smilgų šluotelės, kurios dažniausiai dažomos žaliai, kartais paliekama natūrali žolės spalva. Visi kiti žiedai pinami tik iš vienos pusės, jos ir žiūrimos yra iš vienos pusės. Tokios verbos yra gerokai platesnės, jų kraštai labiau karpyti, pasiūšiašę, nelygūs. Paskutiniųjų metų verbų pynimai labiau sujvairėjo. Bandoma praplėsti gilia šimtametę tradiciją.

Vienokį ką nors konkretaus pasakyti, iš kur verbos yra kilę, ką jos reiškė - niekur nenurodoma. A. Vyšniauskaitė verbų paprotį - "Verba plaka, ne aš plaku. Ar žadi marguti" - atranda gyvą jau senokai, užfiksuotą praeito šimtmečio raštuose (L. Jucevičius. "Žemaičių žemės prisiminimai", M. Valančius.

"Palangos Juzė"), kai verba buvo mušama XIX a. pradžioje. Apie Liškiavą sakoma: "Kai jaunas jauna muša - bus gražu, kai senas sena - bus laimingas". Tikėta, kad verba nuplakus žmogus bus sveikas, kad jos pašventintos saugo nuo nelaimių ir bėdų. Paprastai jas užkišdavo trobon ar ant tvarto, ar tvarto aukštinio už balkio. Būta ir daugiau įvairių papročių. Verboms buvo priskiriama didelė magiška jėga. Tai rodo, kad jų paprotys yra atėjęs iš toli toli, iš gilių, senos amžių senovės, gal net iš tada, kai indoeuropiečiai buvo savo bendrame lopšyje, kai dar buvo gyva ta bendra prokalbė, kurią taip sunkiai bando restauruoti kalbininkai. O gal iš arčiau - tegalime vien spėlioti. Lietuvoje verbos vienur yra kadugio šakelė, kitur, pvz., Dzūkijoje - išsprogusi žilvičio šakelė su kačiukais; jaunos merginos mėgo margas popierines gėles, pritvirtintas prie medžio kotelio. Tai jau būtų kažkas kad ir iš tolo panašu į Vilniaus verbas. Pietų Vokietijoje, Silezijoje dirbtinių gėlių lazdelės iki 3 metrų aukščio naudojamos pavasario karnavale. Kaip matome, visur jos siejasi su pavasariu, švente, karnavalu; gal tai savotiškai išlikusios tolimos pagonybės liekanos, gyvas aidas to tikėjimo gydančiąja žolelės jėga, stebuklinga gyvosios gamtos jėga (į kurią vėl krypta medikų akys), ta paslaptimi, kurią bums neša pavasario saulėje besikleidžias žiedas ar žolė, žiedų žiedeliai, lapeliai ir koteliai, o suskintas jų visas buketas, jų puokštė - tai išvis gyvybė...

Sunku pasakyti, kiek iš tikro amžių paslaptis slepia ta puošni, keista, nedideliame regione paplitusi Vilniaus verba, susijusi jau su liaudies menu ir su savotišku amatu, ypač mėgstama Kriaučiūnų, Vilkeliškių ir kituose artimuose apie Vilnių kaimuose. Tai iš tikro savotiškas, specifinis amatas - žinoti, kokios žolelės, kokie žiedai gerai laikosi, kurie tinka verboms, surinkus vasarą ar rudenį, išdžiovinus pavėsyje, pastogėse, padėjus, paskleidus nestoru sluoksniu, prižiūrint, kad neperdžiūtų, netrupėtų. Išdžiovinus reikia dažyti, reikia palikti ir gryną, savomis spalvomis subtilių pustonų, taip natūrali augalo spalva, pamaišyta su dažytomis, duoda turtingus ir subtilius, niuansuotus, žodžiais nenusakomus derinius, koloritus, tonus. A. Vyšniauskaitė rašo: "Vilniaus verbos žavi savo spalvinių derinių subtilumu. Net prityrusi, kompozicijai ir spalvai jautri menininko akis priversta nusilenkti liaudies menininko fantazijos lakumui, meniniam išradingumui. Nenuostabu, kad menininkai pirmieji

atreipė į jas dėmesį, iš jų moko liudiškojo spalvų derinimo".

Balta paliekama balta, ji atšviežina, atgaivina tas raudoną, geltoną ar žalią spalvų kompozicijas - baltos mat nenuvažys. Mėgstama visą foną, visą lauką išpinti iš kokios nors pilkos, nedažytos, natūralios, tik taškais, tik salomis, žiedais imetant dažytas dėmes, kad jos šviestų, kerėtų toje pritilusioje pilkumoje, prigesusių, apsiniaukusių lietuviškų dienų šviesoje, kai pilkas leidžia, padeda, pritaria tų ryškių spalvų garsui, ryškių spalvų dainai, tai vedančiai melodijai, tam švenčių džiaugsmui kasdienybės bangavime. Mėgstama įpinti mėlynus žibučių žiedus, tai daroma jau paskutinę naktį, kol žibutės dar gyvos, nenuvytusios, kol jų mėlynos akelės dar žiūri nustebusios ir kiek graudžios dėl pavasario ankštumo, graudžios mūsų širdyse. Šiaip geras, prityręs Vilniaus verbų pynėjas sugeba nupinti po dvi verbas per valandą. Per ilgų žiemų vakarus žmonės pina verbas, jie tarsi paskleidžia kambariuose vasarą - jie kuria verbas, į jas supindami savo ilgesį, ilgesį tų keistų, retų, nepaprastai saulėtų dienų, aptaškytų saulės šviesa, skambančių ir gaudžiančių mūmų, kai jos atrodo tokios nerealiai skaudžios trumpiausių dienų prieblandoje. Pynėjai supina verbų pynelėse ne tik savo išmonę, savo fantaziją, jie įpina patiems nesuprantamą, nežinomą, bet artimai savą tautinį charakterį, tai lietuviškumą, taip bendrą audinių spalvomis, taip tapatų skrynių puošybai, visasi bendrai spalvinei gamai, spalviniam ritmui ir kultūrai, tą bendrą pritilusią šypsena, kažnį kokį ilgesį ir nerėksmingą, bet subtilią, sodriai gilią dainos melodiją.

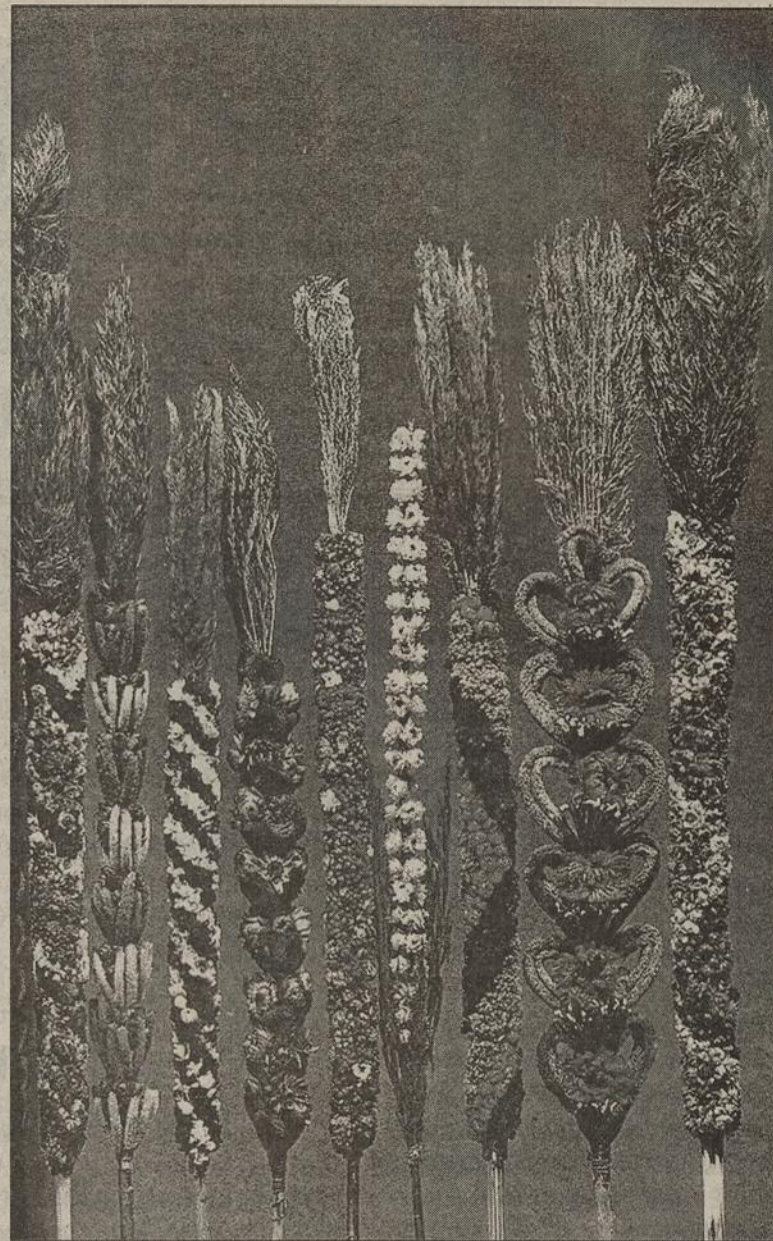
Patvinsta gatvėmis žmonės. Saulė žaidžia frontonuose, architektūros plokštumose ir architektūros formų raukšlėse, žaidžia didžiuoju šviesos ir šešėlių žaismu, kibirkščiuoja verbų puokštėse, Vilniaus verbų šakelėse. Tai keista diena! Šventė nešventė? Paklausk su tikta - ne dažnas žinos, kas ta per Verbų diena, nežinos, o eina nešini verbomis ir džiaugiasi. Šviečia verba - šviečia ir žmogus; tokia meno kalba - jaudinti ir veikti, keisti žmogų. Jis pats nežino, kodėl jam gera, ar kad saulė pavasarį neša, kad miestas staiga toks kitoks, pilnas žadėjimų ir nenusakomų atradimų, kad draugų sutikai toje verbų gatvėje, kad veidai tokie geri, tos verbos taip subtiliai ir taip gaiviai gražios. Eina kiekvienas jas išsirinkęs pagal save. Antai pas tą tokios sodrios raudonos, turtingos atspalvių, įkrapytų juodų lašų su baltais apvedžiojimais. Ten eina mergina. Kukliai apsiirngusi, pa-

prasta, ne gražuolė, gal studentė, gal dar moksleivė, - galvą nuleidusi, kažin ką svajoja. Ir jos verba pilka pilkutė, viena tik, su tokiais švelniais žalsvo ir gelsvo dažo atspalviais tame pilkame lauke. Žiūri į tą merginą, į tą jos verbą (surask tu man tame spalvų margumyne tokį paprastą pilkumą, tokį pilką gražumą), ir norisi, kad jai būtų gera, kažin kaip gera dvasioje.

Liaudies menininkai, matydami, kad jų menas turi pasisekimą, ieško naujų būdų ir kelių, kaip dar įdomiau, naujau tas verbas nupinti, papuošti. Pinašos ir mažos, plonos, savotiškos "mini", pagal skonį perkamos vienokios ir kitokios, ir dar kitokios. Žmonės atranda, kur jas pritaikyti. Tapytojai, dailininkai žiūri neatsižiūri į raštų įvairumą ir turtingumą, stato verbų natūrmortus, tapo juos. Prof. A. Gudaitis, V. Cipliauskas, J. Čeponis ir kiti yra nutapę ne vieną natūrmortą su ta verbų šakele. Ši tradicija jau labai labai sena. 1847 m. Lietuvos tapytojas Kanutas Ruseckas nutapo paveikslą "Lietuvaitė su verbomis". Šio paveikslo fragmentu papuoštas albumas "Lietuvos tapyba XVI-XIX a." (Vilnius, 1970). Dar 1913 m. Vilniaus dailininkas F. Ruščikas padaro spalvotą amatų ir liaudies meno mugės plakatą, o taip pat spalvotą viršelį žurnalui, kuriuose pavaizduotos Vilniaus verbos. Tradicija mene vaizduoti Vilniaus verbas gyva ir šiandien (Aloyzo Stasiulevičiaus darbai: "Vilniaus verbos" ir "Vilnius su verbų motyvu").

Verbas panaudoja puošti šiuolaikiniais interjerams, sugalvodami originalius ir gražius būdus jų esmei atskleisti. Štai pasikabino seną medinę žemaitišką klumpę, ne tą naują, pardavinėjamą suvenyrų krautuvėse, o nuplikusią, apduliusią nuo laiko, ir įstatė į ją verbų, o fone dailininko P. Repšio kūriny, vaizduojantis seną, dar gotikinį Vilnių, kurio priešakyje, pirmame plane dailininkas nupiešė savo sūnų, savo žmoną ir pats save...

Viename interjere jungiasi senovė (pats knygynas įrengtas restauruotame sename pastate) ir dabartis, liaudies menas ir profesionali dailė. Čia pardavinėjamos knygos, turistinė literatūra apie Vilnių, kitus miestus. Čia pat už lango dunda ir gaudžia judri, gyva sostinė, kurioje šimtmečiai natūraliai susipynę su dabarties ritmu. Liaudies menas gyvas ir reikalingas tame ritme kaip tylių švenčių salės, paprastumo ir civilizacijos sandūrose išsaugoto savotiško naivaus grožio salos. Juk tai bene vienas iš nedaugelio natūraliai išlikusių liaudies menų, kurie ne tik nepraranda savo gyvybiškumo, o priešingai - vystosi, rutuliojasi ir klesti.

Verbos. 1980-1984 m. Vilniaus raj. Kriaučiūnų kaimas

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jlbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas !!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYER FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Nurašymai, kuriuos užmiršta namų savininkai

Pildant mokesčius, visada ieškome įvairių galimų nurašymų, kad galėtume savo pajamų mokesčius kaip galima daugiau sumažinti. Tačiau dėl nežinojimo kartais nenurašome kai ko, ką galėtume nurašyti.

Mokesčių mokėjimo specialistai sako, kad yra 10 įvairių galimų nurašyti išlaidų, kurias namų savininkai gali nurašyti nuo mokesčių, bet apie tai nežino arba užmiršta.

Šis dešimtukas yra:

1. Jūs galite nurašyti paskolos mokestį, kurį užmokėjote, kad gautumėte paskolą. Jei pirkote namus 2000 metais, tikriausiai gavote paskolą ir už tą paskolą užmokėjote paskolos mokestį, paprastai vadinamą

"points". Kiekvienas "point" yra lygus 1% skolinamos sumos. Paskolos mokestis, arba "points", kurį užmokėjote, kad gautumėte paskolą iki 1 milijono dolerių, gali būti nurašomas nuo pajamų mokesčių, kaip "itemized interest" Schedule A jūsų mokesčių mokėjimo formose.

2. Jei pakeitėte darbą ir keičiatės į kitą vietą, persikėlimo išlaidas galite nurašyti. Jei jūs pakeitėte gyvenamąją vietą dėl to, kad pakeitėte darbovietę, nepaisant ar esate namo savininkas, ar nuomininkas, galite didžią dalį persikraustymo išlaidų nurašyti.

3. Nusirašykite paskolos mokestį, kurį užmokėjote, norėdami gauti bet kokią kitą, su nuo-

savybe susijusią paskolą, paimtą tokiame pat laikotarpiu, kaip ir jūsų namo paskolą. Jeigu perfinansavote savo namo paskolą 2000 m. ir užmokėjote mokestį, kad gautumėte tą paskolą, arba jeigu mokėjote namo paskolos mokestį už nuomojamą namą, tokie paskolos mokesčiai gali būti tik amortizuojami - nurašomi per namo paskolos turėjimo laikotarpį, pvz., 30 metų.

4. Galite nurašyti dar nurašytus paskolos gavimo mokestius už anksčiau perfinansuotą namų paskolą. Jei perfinansavote jau anksčiau perfinansuotą namo paskolą 2000 metais ir jei nenurašėte paskolos mokesčio už ankstyvesnes paskolas, tai galite padaryti pildydami 2000 metų mokesčių mokėjimo formas.

5. Nurašykite "prorated" - iš

anksto numatytus - nuosavybės mokesčius, užmokėtus tais metais, kada pirkote ar pardavėte namą.

"Prorate": jei pirkote ar pardavėte namą, tai nuosavybės mokesčiai gal buvo "prorated" - iš anksto apskaičiuoti ir parduodančiojo perkančiajam užmokėti. Nors jūs iš tikro ir nepranešėte tokių mokesčių čekio vietiniam mokesčių rinkėjui, jūs vis tiek galite nurašyti dalį tų "prorated" nuosavybės mokesčių. Namo pardavimo aktas turi parodyti jūsų dalį "prorated", nuo mokesčių nurašomą namo paskolos procento dalį, to mėnesio, kada pardavėte ar pirkote.

6. Nusirašykite "prorated" - numatytus namo paskolos procentus tų metų, kada buvo parduotas ar pirtas namas. Kitas

(nukelta į 5 psl.)

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282 / 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALĘ-

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Ar ištizimas yra mūsų nelaimė?

Andrius MARTINKUS

Vienas lietuvių filosofas ištizimą pavadino „didžiausiu lietuvių charakterio vidiniu pavojumi, susiformavusių tikriausiai tėviškąjį pradą nusvėrus jausmingųjų motinų pradams“. Iš tikrųjų galima ginčytis, ar pavydas yra nacionalinis lietuvių bruožas, ar, pavyzdžiui, posakis „trys lietuviai, penkios partijos“ pakankamai tiksliai atspindi socialinę lietuvių esmę, tačiau turime sutikti, kad nyčiškoji sąvoka *Wille zur Macht* lietuviui tikrai yra svetima.

Reikia iš karto pasakyti, kad ištizimas ne visada tapatinamas su bailumu, nevykėliškumu, nepatikimumu. Ištizėlis ne visada yra niekam tikęs žmogus. Ne sykį sutriuškinome kelis kartus didesnes už mūsų kariuomenes. 1514 m. prie Oršos rusų buvo tris kartus daugiau nei Konstantino Ostrogiškio vadovaujamų LDK karių, o 1605 m. prie Salaspilio Karolis Katkevičius su 4000 lietuvių priverė bėgti švedų Karolį IX su rinktine 14,000 armija. Dar didesnė jėgų disproporcija buvo 1564 m. ties Ula, kai Radvilos Rudojo vedami 4000 mūsų karių sumušė 30,000 maskėvėnų. Net mūsų drovusis ir vienintelis šventasis Kazimieras 1518 m., kaip pasakojama, pasirodęs debesyse ant balto žirgo Žygimanto Senojo pulkams prie Polocko ir padėjęs apginti miestą nuo jį apguliusios Maskvos kariuomenės.

Vis dėlto tokios *Wille zur Macht* manifestacijos Lietuvos istorijoje yra greičiau išimtis ir beveik visada išprovokuotos išorės jėgų. XIII a. pradžioje prasidėjusią Lietuvos ekspansiją i Rytus sąlygojo siekis atsikratyti vasalinės priklausomybės nuo rusų kunigaikščių, dar labiau išorės diktatas pasireiškė užsitęsusioje kovoje su vokiečių ordiniais. (Mūsų amžiuje „kietos“ Lietuvos politikos pavyzdžiu galėtų būti 1923 m. Klaipėdos sukilimas – akibrokštas galin-giesiems, o iš šių dienų – Li Pen-go vizito istorija). Lietuvis charakterio ir geografinės lietuvių gyvenamosios erdvės kombinacija sudaro itin nepalankias sąlygas valstybinei egzistencijai, todėl nebus didelė puikybė savo valstybės sukūrimą ir nuolatinių jos prisikėlimą aiškinti ypatinga dangaus globa. Kita vertus, ir 1772-1795 m., ir 1940 m. nepriklausomybės netekome ne karo lauke.

Taigi – ištizimas. Metafizinė

lietuvių būdo charakteristika, kurią, kaip ir *bet kokią bet kurios* tautos trūkumą, negalima žiūrėti vien tik neigiamai. Tiesa, jis kelia daug problemų. Abu kartus nepriklausomybę praradome per jį, nors Kosčiuskos sukilimas ir pokario rezistencija įrodė, kad nesame bailiai ir sugebame gailėtis dėl savo silpnumo. Gerai žinome, kad dažnai nesugebame kovoti iki galo tiek sporto, tiek politikos arenose. Mus slepia įvairūs sindromai ir kompleksai, pradedant jugoslaviškuoju, kurio, atrodo, vargais negalais neseniai atsikratėme, ir baigiant „jaunesniojo brolio“, kuris daug rafinuotesniais būdais nei sovietmečiu vis gundo mus medituoti savo ekonominį atsilikimą nuo Vakarų ir demografinį nuo Rusijos ir Kinijos.

Reabilituoti ištizimą nėra lengva. Reikalingas tas, kad pačiai „ištizimo“ sąvokai suteikiame perdėm neigiamą prasmę. Ištizėlis mums yra nevykėlis, nepatikimas žmogus, iš kurio galima visko laukti, net išdavystės. Bet tas psichinių ir metafizinių realiųjų kompleksas, kurį, kabėdami apie savo nacionalinį charakterį, dažnai pavadiname „ištizimu“, neišsitenka viena reikšmiškos neigiamybės sferoje. Šia platesne prasme ištizimą būtų galima apibrėžti kaip aktyvios pozicijos mus pačios realybės atžvilgiu *stoka*; kaip savotišką susilaikymą, *epoche* nuo pasaulį pertvarkančios veiklos; kaip atsida-

vimą objektyviai pasaulio tvar-kai, o ne tikrovės atžvilgiu des-potiškai *Wille zur Macht*. Taip suprantas ištizimas jau ne visada yra blogybė. Aišku, jis gali virsti savęs žeminimu ir niekinimu, bailumu ir gėdinga rezignacija, nepateisinamu pasyvumu kito kančios akivaizdoje, kapituliacija ir keliaklupsčia-vimu, t.y. virsti ištizimu blogiausia prasme (Lietuvos istorijoje netrūksta tokio ištizimo apraiškų). Tačiau ištizimas kaip stoka nebūtinai turi būti gėrio stoka. Jis gali būti blogio stoka ir neleisti suvežti tam, ką Peter Wust vadina dvasios arogancija, kuri nuo Descartes'o laikų pasireiškia vis stiprėjančia subjekto prievarta objekto atžvilgiu. P. Wust taip aprašo dvasios arogancijai priešišką laikyseną: „Mumyse savaime veikian-tis arogancijos objektyvumo etosas – tai vaikiškai nešališka nuostata būties atžvilgiu, kurios mes laikomės tol, kol mus prislegia klaidingos teorijos. Tai natūralus sielos atvirumas būčiai ir tiesai, kai saviavalė tyli, ir todėl mes pirmapradiškai imlūs objektyvumui“. Be nekalto intelektualinių žaidimų su romėniška lietuvių kilme ir kuni-gaikščiu Palemonu, mes, ačiū Dievui ir charakteriui, kuriuo Jis mus apdovanojo, atrodo, sukūrėme ne tiek jau daug klaidingų teorijų. (Tai, kad 1941 m. dalis tautiečių neišvengė vienos baisiausių žmonijos istorijoje teorijų, pareikalavusios visos Lietuvos žydų bendruomenės žūties, pinklų, jau rodo ištizi-mo blogąją prasmę pergalę –

keliaklupsčia-vimas ir padlaižia-vimas naujam šeiminkui, *ne-svarbu*, kas tas šeiminkas ir kokiais moraliniais principais jis vadovaujasi, svarbu tik, kad jis išvijo bolševikus.) Bet istorijoje atsitinka taip, kad tas, kuris mažai terorizuoja, dažnai yra terorizuojamas.

Palyginti nedidelė arogancija būties atžvilgiu yra šviesi lietuviškojo ištizimo pusė. Vaikiškas nešališkumas būčiai, apie kurį kalbėjo P. Wust, būdingas M.K. Čiurlioniui. „Jis yra kūdikiškas, jis yra vaikas, dar netapęs tikru 'vyru'“ (A. Juozaitis). Štai koks didžiojo lietuvių apibūdinimas. Iš tikrųjų Čiurlionis bent jau tapyboje buvo didesnis lietuvis, negu pridera būti netgi lietuviui, nors ir rašė lenkiškai. Tenka pritarti Juozaičiui, kad Čiurlionio pasaulyje nėra vietos žmogaus dramai, Kristaus misijai, egzistencinei įtampai, baimei ir siaubui. Kaip kontrastuoja visa tai su didžio dano S. Kierkegaard'o prisipažinimu, esą jis niekada nebuvo vaiku. Šio kontrasto reikšmė simbolinė. Naivus viduramžiškas pasitikėjimas objektyviu pasauliu Vakaruose seniai prarastas. Kankinama eksperimentų ir mokslinių metodų (XIII a. anglų pranciškono Roger Bacon patarimas) gamta išduoda vis naujas paslaptis, filosofai nebesitenkina aiškine pasauli, bet siekia jį pakeisti (K. Marx) arba, kaip Kierkegaard, nusigręžia nuo individą slegiančio gamtinės ir socialinės būtinybės pasaulio į transcendentinį tikėjimą ir laisvės pasaulį. Ne toks yra Čiurlionis. Kitaip nei

(nukelta į 4 psl.)

2001 m. Velykos

Mieli Broliai, Sesės,

Tris ilgus metus Jėzus praleido su apaštalais, aiškindamas savo misiją. Apaštalai matė taip pat ir Jėzaus daromus stebuklus. Tačiau nežinodami, kad Jėzus matė ir girdėjo, po Jėzaus nukryžiuojimo apaštalai buvo pasimetę ir išsigandę (Lk. 24:36).

Viešojo gyvenimo laiku Jėzus skelbė gerąją naująją ir gydė sergančius. „Jis paėmė neregį už rankos [...] patėpė seilėmis jo akis, uždėjo ant jo rankas ir paklausė: ar ką nors matai? Šis apsižvalgęs tarė: regiu žmones. Lyg kokius medžius matau juos vaikščiojančius. Jėzus vėl palietė jo akis ir jis praregėjo“ (Mk. 8:23-25).

Velykų rytą Jėzus padaro stebuklą ir savo artimiesiems draugams – apaštalams. Palinkėjęs ramybės Jėzus juos pakviečia: „palieskite mane ir išitinkinsite; dvasia juk neturi nei kūno nei kaulų, kaip mane matote turint [...]“. Tuomet jis atvėrė jiems protą, kad jie suprastų Raštus [...], kad Mesijas kentės ir trečią dieną prisikels iš numirusiųjų“ (Lk. 24:37-46).

Ramybės palinkėjimu ir pakvietimu prisiliesti Jėzus padėjo apaštalams iš naujo suvokti visa, ką jie buvo matę ir girdėję. Iki prisikėlimo apaštalių supratimas Jėzaus misijos buvo miglotas, panašiai kaip pagydytojo aklojo vizija – „matau žmones lyg vaikščiojančius medžius“ (Mk. 8:25). Prisilietus prie prisikėlusio Jėzaus apaštalams „atsivėrė protai ir jie suprato Raštus“.

Panašiu būdu kaip neregio ir apaštalių, Jėzus gydo mūsų akumą, atveria mūsų protus ir širdis suprasti Velykų paslaptį.

Kristus savo žmonijos išganymo misiją tęsia per Bažnyčią, skelbiant šv. Raštą ir teikiant sakramentus – slėpingus Viešpaties veiksmus.

Šis slėpingas Viešpaties veiksmas, išreikštas žodžiais ir veiksmis, yra ypatingai vaizdas eucharistijos bei susitaikinimo ir ligonių sakramentų šventime. Konsekracijos metu Šventosios Dvasios gėlia, duona ir vynas paverčiami i Kristaus kūną ir kraują, mums yra teikiami šv. komunijoje kaip vienybės su prisikėlusiu Kristumi vaizdas išreiškimas.

Prie priimančios susitaikinimo ir ligonių sakramentus mes dažnai esame neramūs ir sumišę, kaip kad apaštalai Velykų rytą iki prisilietimo prie prisikėlusio Jėzaus.

Nuodėmė ir skaudūs pergyvenimai gali susilpninti mūsų tikėjimą, sukelti abejones Dievo Apvaizda.

Kunigo lūpomis Kristaus ištarti žodžiai – „eik ramybėje“ – ir kunigo rankomis atliktas veiksmas – rankos uždėjimas – grąžina mums sielos ramybę, atveria mūsų protus ir širdis, padeda atpažinti Dievą, kuris mus besąlyginiai mylint Tėvą.

Ne iš karto, o tik pakartojus Jėzaus prisilietimą, aklasis pilnai praregėjo.

Neužtenka tik būti pakrikštytu ir tik kartą priimti šv. komuniją ir susitaikinimo sakramentą.

Kiekvienam sąmoningai sakramentų priėmimu tampriau susijungiam su prisikėlusiu ir išaukštintu Kristumi, pilniau suprantame, ką reikšia būti krikščionimis – prisikėlimo žmonėmis.

Džiugų istorinio Kristaus ir viltingo mūsų būsimo prisikėlimo linkių Jums visiems, mieli broliai, sesės Kristuje.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM

MINDAUGAS ŽIŪKAS

4

KGB prieš Vilniaus moksleivius devintojo dešimtmečio pradžioje

(pradžia nr. 11)

Birželio mėnesį 40-ojoje vidurinėje mokykloje radus ant skelbimų lentos pritvirtintą „buržuazinės Lietuvos“ vėliavėlę, išsiaiškinta, kad ją pagamino ir pritvirtino tos mokyklos 10 klasės mokinė Ž. Masedunskaitė. Ji saugumo organų buvo profilaktiškai apdorota. Lapkričio 18 d. ant J. Tallat Kelpšos muzikos mokyklos auditorijos durų rašikliu buvo užrašytas „nacionalistinio“ turinio eilėraštis. Imtasi operatyvinių veiksmų ir išsiaiškinta, kad eilėraščių sukūrė tos mokyklos mokiniai K. Vaišnora ir S. Slabada.

KGB Vilniaus miesto skyriaus darbo ataskaitoje pažymima, kad 1983 m. miesto skyriuje buvo daug trūkumų ir problemų, kurias kitais metais reikės išspręsti. Numatyta sustiprinti „kontržvalgybinį darbą tarp besimokančio jaunimo, nes 1983 m. ši jaunimo grupė kėlė ypač daug rūpesčių. Būtina tobulinti profilaktinį darbą dalyvaujant visuomenės sluoksniams“.

Kalbėdamas apie KGB Vilniaus miesto skyriaus darbą plk. V. Neverauskas (karinis pulkininko laipsnis jam suteiktas 1983 m. viduryje) pabrėžė, kad „nors 1983 m. miesto skyrius ir apdorojo profilaktiškai 18 jaunuolių, po profilaktinių kovos priemonių reikėtų užtikrinti, kad ir vėliau jaunas žmogus nemaištautų. Dažnai trūko ištvermės, profesionalaus požiūrio, noro ir toliau kovoti iki galo, kad konkretus asmuo pasitaistytų i gerąją pusę. Geriau reikėtų aiškintis priežastis ir sąlygas, kodėl jaunas žmogus kupinas neigiamų minčių. J. Tamašauskui ir jo vadovaujamam operatyviniam būriui reikėjo labiau gilintis i vykstančius procesus,

aktyviau kovoti net su menkaisiais neigiamais jaunimo veiksmis“. Daugiausia jų atliko asmenys iki 18 metų, t. y. moksleiviai, todėl plk. V. Neverauskas padarė išvadą, kad „operatyviniškai turėjo ne tik fiksuoti ir aiškintis nusikalstamus veiksmus, bet ir didžiąją savo darbo dalį skirti priežastims analizuoti, prevencinėms priemonėms kurti“.

Lentelė nr. 2

Atskleisti Vilniaus miesto moksleivių antisovietiniai veiksmai

Metai	1982	1983	1984	1985	1982-1985
„Nacionalistinio“ turinio lapelių autoriai	4	11	-	-	5
Neigiamo atspalvio užrašų autoriai	2	9	-	1	12
Antisovietinių laišku autorių	5	01	-	-	6

Kaip minėta, prieš SSRS Aukščiausiosios Tarybos rinkimus 1984 m. vasario 8 d. buvo išleistas specialus agentūrinių-operatyvinių priemonių planas, kuriame reikalaujama patikrinti jau anksčiau už antisovietinius užrašus vadinamąjame „Marijos kiemelyje“ profilaktiškai apdorotą D. Pranskutę, kuri priklausė nelegaliai jaunimo organizacijai MK („Mušk kacapus“). Taip pat reikėjo patikrinti jau žinomus asmenis, kurie savo veiksmais galėjo sukelti pavojų. Artėjant Kaziuko mugei KGB Vilniaus miesto skyriaus operatyvininkai suaktyvino agentūrinę-operatyvinę veiklą siekdami išsiaiškinti, kur apsisistos iš kitų Lietuvos ir Sovietų Sąjungos miestų atvykę hipiai. Prevencinių priemonių miesto skyrius ėmėsi bijodamas neprognozuojamų jaunimo veiksmų.

1984 m. darbo plane nurodoma, kaip reikia kovoti su jaunimu, ką profilaktiškai apdoroti ar patikrinti. „Didelis laimėjimas“ buvo tai, kad KGB Vilniaus miesto operatyviniai įgaliotiniai

V. Bagdanavičius ir E. Ignatas sugebėjo patraukti i savo pusę R. Burlingaitį – pankų lyderį.

1984 m. darbo ataskaitoje rašoma, kad „bendradarbiaujant su LSSR KGB 5-ąja tarnyba pavyko laiku užkirsti neigiamą kunigų įtaką jaunimui, ypač artėjant Šv. Kazimiero 500-osioms mirties metinėms. Veikiama užsienio radijo programų, kai kurių „nacionalistinių“ nusiteikusių asmenų, taip pat perskaitytų nepriklausomoje Lietuvoje išleistų knygų, dalis jaunimo linko i antisovietinius ir nacionalistinius veiksmus, ketino bėgti i užsienį, garbino Vakarų valstybių gyvenimo būdą, nešiojo svetimų šalių atributiką, linko i girtuoklystę, vartojo narkotines medžiagas. Kai kurie mokiniai garbino nepriklausomos Lietuvos valstybę, gamino ir nešiojo to meto simboliką. Kartu su partijos ir komjaunimo organais, vidurinių mokyklų, technikumų bei profesinių technikos mokyklų administracija buvo mėginama sustabdyti neigiamas apraiškas, plintančias tarp besimokančio jaunimo“.

Surengta daugiau kaip 70 išpajamųjų auklėjamųjų pokalbių su mokiniais, kurie dėstė ideologiškai kenksmingas mintis. Iš tų pokalbių, taip pat operatyvinės informacijos matyti, kad Vakarų šalių pavyzdžiu Vilniaus mieste ir toliau formavosi hipių ir pankų judėjimai. Pastaruoju judėjimu domėjosi vis jaunesnio amžiaus paaugliai, kurie iš kitų bendraamžių išsiskyrė išvaizda, įžūlumu, cinizmu, visuomenės normų nepaisymu, polinkiu i alkoholį ir narkotikus. Vyresnio amžiaus jaunimas, vadinantis save „sisteminiu jaunimu“, ketino reorganizuoti hipių judėjimą, norėjo išoriškai prisitaikyti prie esamos santvarkos. Jie kalbėjo, kad būtina pakelti „kultūrinį lygį“ ir platinti savilaidos literatūrą.

KGB Vilniaus miesto skyriaus viršininkas plk. V. Neverauskas savo pažymoje rašė, kad „kontržvalgybinę veiklą tarp jaunimo teigiamai įvertino miesto partijos komitetas ir komjaunimas. Darbo sėkmę lėmė tai, kad miesto skyriui pavyko lo kalizuoti galimus neigiamus veiksmus, laiku užgniaužti dar linta

(nukelta i 4 psl.)

Pirmasis džiazas

Algio Didžiulio nuotr.

<i>Kristaus risikėlimo šventėje ramybės ir taikos visiems parapičiams linki</i> Prel. DAVID CASSATO, administratorius PARAPIJOS CHORAS PARAPIJOS TARYBA BROOKLYN, NY Apreiškimo parapija	 VELYKŲ SVEIKINIMAI:	<i>Šv. Velykų proga sveikina ir linki visiems gausių Dievo malonių</i> LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS <i>Direktorių Taryba ir štabas</i> Brooklyn, NY
<i>Kristui prisikėlus, ramybės ir taikos visiems parapičiams linki</i> Kun. JAMES T. ROONEY, klebonas Kun. VYTAUTAS VOLERTAS, vikaras MASPETH, NY V. J. Atsainavimo parapija	<i>Kristaus Prisikėlimo šventės proga nuoširdžiai sveikiname mūsų vienuolyno geradarius bei visus geros valios lietuvius!</i> BROKLYNO PRANCIŠKONAI	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje visus sveikina</i> KRYŽIŲ KALNO PRANCIŠKONAI Jurgaičių kaimas, Šiaulių rajonas Lietuva
<i>Šv. Velykų - džiaugsmingo Prisikėlimo šventėje visus aukotojus nuoširdžiai sveikina</i> PRANCIŠKONŲ VADOVAUJAMA LABDAROS VALGYKLA Kretinga 5700 Vilniaus g-vė 2 Lietuva	<i>*Kristaus Prisikėlimo šventėje nuoširdžiai sveikiname visus parapičius!</i> Prel. Dr. ALGIRDAS OLŠAUSKAS, klebonas Kun. STANISLOVAS ANUŽIS Prel. JONAS A. KUČINGIS, klebonas emeritas LOS ANGELES Šv. Kazimiero parapija	<i>Sveikiname mielus parapičius Šv. Velykų proga!</i> Kun. FRANCIS V. KARVELIS, klebonas Kun. PAULIUS . SABULIS, vikaras WATERBURY, CT Šv. Juozapo parapija
<i>Nuosirdžiai sveikinu visus parapičius Viešpaties Jėzaus Prisikėlimo šventėje!</i> KUN. VUINCAS VALKAVIČIUS, klebonas NORWOOD, MA Šv. Jurgio parapija	<i>Šv. Velykų proga nuoširdžiai sveikiname visus parapičius!</i> Kun. ALFREDAS T. ŽEMEIKIS, klebonas Dijak. HENRIKAS KETURWITIS ELIZABETH, NJ Šv. Petro ir Povilo parapija	<i>Šv. Velykų proga visus lietuvius jungtinėse Amerikos Valstijose sveikina</i> MOTINOS TERESĖS SESERYS Laisvės 26 5700 Kretinga, Lietuva
<i>Malonių Velykų švenčių linkiu visiems parapičiams!</i> Prel. Dr. JOSEPH ANDERLONIS, S.T.D., klebonas PHILADELPHIA, PA Šv. Jurgio parapija	<i>Šv. Velykų proga visus buvusius parapijiečius, draugus ir pažįstamus sveikina</i> Kun. VYTAUTAS PIKTURNA Matulaitis Nursing Home, 10 Thurber Rd., Putnam, CT 06260	<i>Linkiu savo mieliems parapijiečiams linksmų Velykų!</i> Kun. RICHARD BRADY, klebonas Kun. ALBINAS JANIUNAS, klebonas emerit. LAWRENCE, MA Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapija
<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje ramybės ir taikos visiems parapičiams linki</i> Kun. STEPONAS ZUKAS, klebonas Msgr. ALBERTAS KONTAUTAS, kleb. emeritas BOSTON, MA Šv. Petro parapija	<i>Sveikinu visus draugus, pažįstamus ir buvusius parapičius Šv. Velykų proga!</i> Kun. STASYS RAILA Douglaston, NY	<i>Sveikinu visus lietuvius Velykų švenčių proga!</i> Kun. RONALD T. SMITH - administratorius Kun. JONAS RIKTERAITIS - kleb. emeritas NEW BRITAIN, CT Šv. Andriejaus parapija
<i>Nuosirdžius sveikinimai visiems Šventose Velykose!</i> Kun. Dr. EUGENIJUS SAVICKIS, klebonas NEW YORK, NY Aušros Vartų parapija	<i>Velykų šventėje sveikina visus geradarius ir linki gausių Prisikėlusio Kristaus malonių</i> NEKALTO PRASIDĖJIMO MARIJOS SESERYS Putnam, CT.	<i>Maloniai sveikiname visus parapijiečius Velykų šventėse!</i> Kun. JOHN P. CONTE, administratorius Kun. ALBINAS GURKLIS, MIC, savaitgaliais HARTFORD, CT Švč. Trejybės parapijs
<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje visus geradarius sveikina</i> BALTIC JESUIT ADVANCEMENT TĖVAI JĖZUITAI 2345 W. 56th St. Chicago, IL 60636-1040 tel. (773) 737-9891	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje visus sveikina ir gausių Dievo malonių linki</i> ŠV. ANTANO RELIGIJOS STUDIJŲ INSTITUTO DĖSYTOJAI IR STUDENTAI Vilniaus 6 5700 KRETINGA, LIETUVA	<i>Šv. Velykų proga linkiu visiems parapičiams taikos ir ramybės!</i> Kun. SIMONAS V. SAULĖNAS, klebonas CAMBRIDGE, MA Nekalto Prasidėjimo parapija
<i>Skaidraus Velykų džiaugsmo visiems parapičiams linki</i> Kun. A. NOCKUNAS, MIC, klebonas Worcester, MA Šv. Kazimiero parapija	<i>Nuosirdžiai sveikinu visus parapičius Šv. Velykų proga!</i> Kun. ADOLFAS KLIMANSKIS, klebonas PROVIDENCE, RI Šv. Kazimiero parapija	<i>Velykų šventėse sveikina visus buvusius ir būsimus vasarotojus bei geradarius ir linki gausių Prisikėlusio Kristaus malonių</i> FRANCISCAN GUEST HOUSE & GIFT SHOP Pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkport, ME tel. (207) 967-2011
<i>Skaidraus džiaugsmo visiems parapičiams Šv. Velykų proga linki</i> KUN. JONAS PRUSAITIS, klebonas KUN. PETRAS ŠAKALIS, kleb. emerit. BROCKTON, MA Šv. Kazimiero parapija	<i>Sveikiname visus lietuvius ir linkime Prisikėlusio Kristaus palaimos!</i> Kun. PETRAS BURKAUSKAS, klebonas PHILADELPHIA, PA Šv. Andriejaus parapija Šv. Kazimiero parapija	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje ramybės ir taikos visiems parapičiams ir Darbininko skaittytojams linki</i> Kun. A. MATULIS BAYONNE, NJ Šv. Mykolo parapija

Sveikatos kertė

Botulizmas

Kas tai yra?

Botulizmas iš seno žinomas kaip apsinuodijimas "dešrų nuodais". Tai gana reta ir sunki liga. Daugelis sergančiųjų miršta.

Kas ligą sukelia?

Sukėlėjas - tai sporas sudaranti *anaerobinė gramteigiamą* lazdelę, kuri dauginamasi išskiria labai stiprų endotoksiną. Toksinas ilgai išsilaiko maisto produktuose, yra atsparus virškinimo fermentams ir rūgštims.

Infekcijos šaltinis - naminiai gyvuliai, graužikai, žuvis, paukščiai ir žmonės. Užsikrečiama valgant netinkamai pagamintus mėsos, žuvies, daržovių ir grybų konservus, rūkytas dešras. Persirgus imunetetas nesusidaro.

Kaip liga pasireiškia?

Inkubacinis periodas - nuo 2 val. iki 2 parų, retai iki 10 dienų. Ligos pradžioje temperatūra dažniausiai normali.

Skiriame 3 klinikinių požymių rūšis:

1. *Dispepsiniai reiškiniai* - pykinimas, vėmimas, peristaltikos parežė, meteorizmas, džiū-

ta burna, sutrinka rijimas, ligonis springsta, sutrinka kalba dėl burnos sausumo ir užkimo. 2. *Sutrikusios regos* - mirga ir dvejasi akyse, kartais atsiranda toliaregystė, ligonis ima žvairuoti, nusileidžia akių vokai, akių plyšiai siauri, vyzdžiai išsiplėte.

3. *Sutrikusio rijimo ir kvėpavimo* - ligonis kalbėdamas pritrūksta kvapo, spaudžia krūtinę, atsiranda baimės jausmas. Ligonis dažniausiai 2-4 ligos dieną miršta dėl kvėpavimo centro paralyžiaus.

Kaip liga nustatoma?

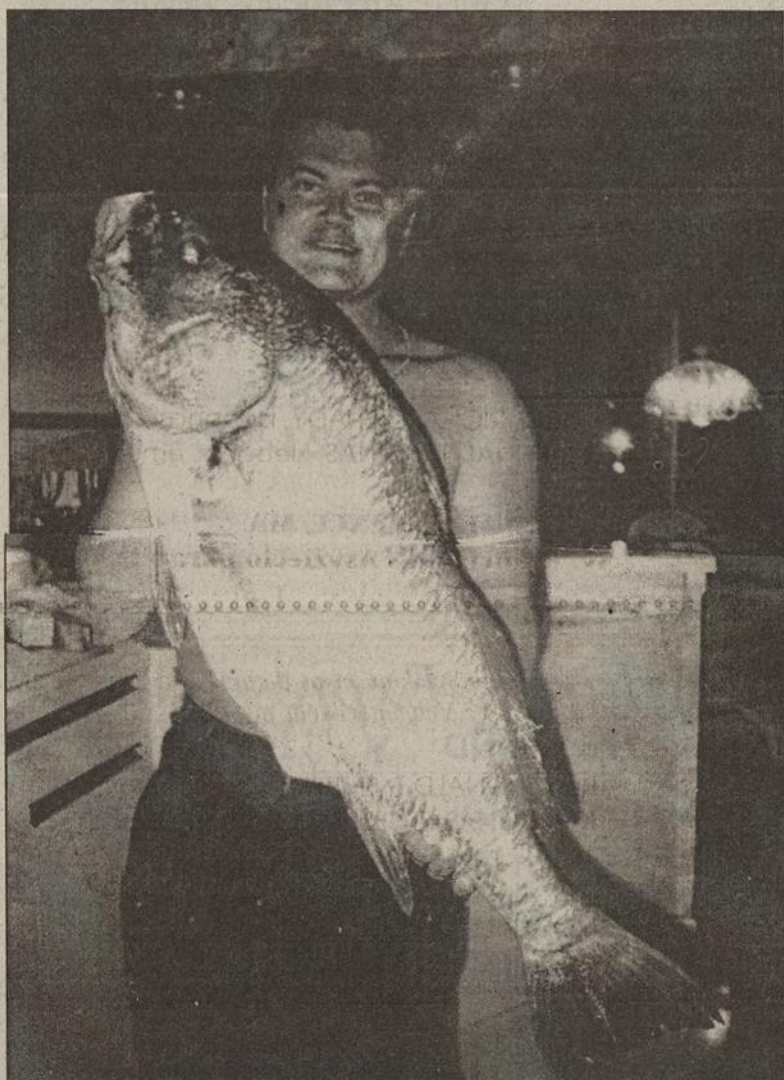
Atliekami tokie tyrimai:

1. seruminės reakcijos;
2. biologinis mėginys.

Kaip liga gydoma?

Sunkiai sergantieji gydomi reanimacijos skyriuje. Skubiai plaunamas skrandis, po to į raumenis švirkščiamas antibiotulinis serumas. Maitinami skystu ir vitaminingu maistu, skiriami antibiotikai, detoksikacinės skysčių infuzijos, dirbtinė plaučių ventilacija.

Dr.R.B.

Richardas Nemickas, architektas, atostogaudamas St. Pete Beach, FL, pagavo Black Drum (žuvies angliškas pavadinimas), kuri svėrė 31 svarą ir buvo 34 colių ilgio. Žmogaus ir žuvies kova tęsėsi virš 1 valandos. Žuvininko karjeroj tai buvo didžiausia žuvis. Amerikiečių spauda gerokai susidomėjo šiuo laimikiu.

Ar ištizimas yra mūsų nelaimė?

(atkelta iš 3 psl.)

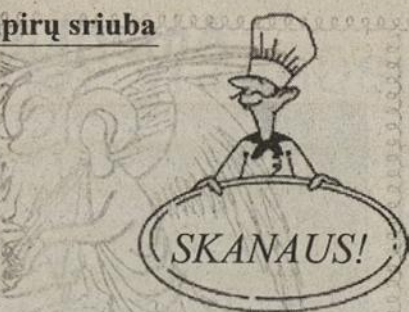
tąjį ir vieną palaimintąjį. Kazimieras paskelbtas šventuoju 1602 m., praėjus daugiau kaip 100 metų nuo jo mirties ir daugiau kaip 200 metų nuo Lietuvos krikšto, po to reikėjo beveik 400 metų laukti, kol po piežius lenkas beatifikavo Jurgį Matulaitį (1987). Kazimieras buvo perdėm kontempliatyvaus, intravertiško religingumo žmogus, tik po mirties teikėsis blykstelėti visuotinėje veikloje (Polocko apgulties epizodas). Matulaitis buvo labiau visuomeniškai angažuotas - kūrė Krikščionių demokratų partiją, rengė Vatikano ir Lietuvos koncordatą, ir, būdamas Vilniaus arkivyskupu, 7 metus (1918-1925) nesėkmingai taikė lietuvių ir lenkus. Tačiau kodėl šventųjų bendrijoje Lietuva turi tik du atstovus? Apeliavimas į nedidelį lietuvių skaičių, o to taip dažnai ir kvailai griebiamasi, bei į nepakankamą ilgą krikščionybės Lietuvoje istoriją čia negelbės. Kai kurios Lotynų Amerikos ir Afrikos tautos daugumė yra daug gausiau atstovaujamos. Turbūt ne viską paaiš-

kinume ir nepakankamą lietuvių aktyvumą "stumiant" savo kandidatus tautiečius (pastaruoju metu šios pastangos pagyvėjo, užvestos kelios naujos beatifikacijos bylos), *nors politinės valios stoka* dalyvaujant visuotinės Bažnyčios reikaluose yra akivaizdi. Galbūt politinės valios trūkumą papildė daug fundamentalistinės ir gilesnės metafizinės *valios brautis į dangų* trūkumas. Savaimė suprantama, eksperimentiškai pagrįsti šį rizikingą teiginį yra sunku. Ir vis dėlto drįstu manyti, kad lietuviškas mentalitetas nelabai žavisi pastangomis žūtbūt padaryti religijos sferoje ką nors ypatinga. Mes drovimės šventumu, kaip ir dar daug ko. Religiniuose, kaip ir istoriniuose žaidimuose save suvokiame labiau kaip objektą, o ne kaip aktyvųjį subjektą. Iš dalies tai nėra peiktina. Ką Dievas myli labiau: tą, kuris aktyviai kuria savo likimą (yra savo likimo kalvis), ar tą, kuris savo likimo kūrėju laiko Dievą (nuo likimo nepabėgsi)? Turbūt vienodai myli juos abu, jei jie neperlenkia lazdos. Kai į pašonę esanti Karaliaučiaus kraštą sugėbame nusiūsti tik vieną kunigą, visą garbę perleisdami lenkams ir vokiečiams, ištizimas peržengia padorumo ribas. Tačiau nuogastavimai, pasitaikę lenkų spaudoje po Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje, esą lie-

Ankštinių pipirų sriuba

150 g rūkytos šoninės,
100 g morkų,
3 pomidorai,
70 g salierų,
50 g porų,
100 g svogūnų,
5 šakelės petražolių,
1 šaukštas smulkintų petražolių,
2 žalios paprikos (300 g),
1 geltona paprika (100 g),
350 g bulvių,
1 šaukštas aliejaus,
4 šaukštai natūralaus jogurto,
3 šaukštai ryžių,
2 skiltelės česnakų,
druskos, pipirų.

Šoninę supjaustyti kubeliais ir pakepinti aliejuje. Svogūną apulpi, supjaustyti kubeliais. Morkos nuskutamos ir sutarkuojamos stambia tarka. Išvalytas poras supjaustomas plonais griežinėliais. Paprikas nuplauti, išvalyti sėklas ir supjaustyti juostelėmis. Bulvės nuskutamos ir supjaustomos kubeliais. Pomidorus nuplikome, aplupame ir supjaustome kubeliais. Į kepinamą šoninę sudėti

svogūną, morkas ir porus, truputį pakepinti. Po to sudedame papriką, 2 min. pakepiname, įpilame 4 stiklines vandens, sudedame prieskonius (išskyrus petražoles) ir užverdame. Ryžius išplauname, sudedame į sriubą kartu su bulvėmis ir verdančią sriubą. Įdedame petražolių šakeles ir verdame 15 min. Tada sudedame pomidorus ir verdame dar 7 min. Nulupame česnaką ir sutriname arba labai smulkiai sukvojame, sudedame į sriubą. Iš sriubos išimame petražoles. Sriubą dar galima paskaninti malta paprika. Sriubą supilti į lėkštes, į kiekvieną lėkštę įdėti po šaukštą jogurto ir pabarstyti smulkintomis petražolėmis!

Nurašymai, kuriuos užmiršta namų savininkai

(atkelta iš 2 psl.)

dažnai pamiršamas nurašyti yra "prorated tax deduction", taikomas tiems metams, kada namas buvo parduotas, jei jūs, ar kita pusė, perėmė egzistuojančią namo paskolą, nors tai buvo padaryta ir neformaliai. Jūsų namo pirkimo dokumentas ("closing settlement statement") turėtų parodyti tą dalį "prorated" nuo mokesčių nurašoma namo paskolos procentą, tam mėnesiui, kada buvo parduotas namas.

7. Nusirašykite namo paskolos išankstinio užmokesčio pabaudą (*prepayment penalty*). Jei jūs užmokate egzistavusią namo paskolą perfinansuojant ar parduodant nuosavybę, išankstinio paskolos užmokėjimo pabauda senai paskolai yra nurašoma nuo mokesčių.

8. Nusirašykite iš anksto užmokėtus nuosavybės mokesčius ir/ar namo paskolos procentus. Praeitų metų gruodžio mėnesį milijonai namų savininkų išsiuntė jų iš anksto mokamus už 2000 m. nuosavybės mokes-

čius ir/ar sausio mėnesį paskolos mokesėjimus. Neužmirškite nurašyti tų "tax prepayments", padarytų 2000 metais, net ir tuo atveju, jei mokesčių rinkėjas - "tax collector" ir/ar jūsų paskolos davėjas neiškeitė jūsų čekio iki 2001 metų.

9. Nusirašykite nuosavybės mokesčius, užmokėtus iš jūsų "escrow impound account". Kiekvieną mėnesį jūs, mokėdami namo paskolos dalį, mokate tam tikrą sumą, kurią paskolos davėjas sulauko vadinamoje "escrow impound account" sąskaitoje ir iš tos sąskaitos paskolos davėjas moka namo mokesčius.

Milijonai namų savininkų moka 1/12 dalį jų nuosavybės mokesčių kiekvieną mėnesį kartu su mėnesiniais namo paskolos mokesčiais ir "escrow impound account" sąskaita, kurią tvarko apdraudęs davėjas, bankas ar pan. Šitie mokesčiai nėra nurašomi nuo mokesčių tol, kol paskolos davėjas perduoda mokesčių vietiniam mokesčių rinkėjui, paprastai tai daroma du-

tuviai pasitikę popiežių nepakankamai šiltai ir vos ne apatiškai, rodo reikalo neišmanymą. Alpstančiųjų iš entuziazmo buvo nedaug, tačiau Bažnyčios vadovas buvo sutiktas su pamaldžia pagarba ir rimtimi. Galbūt geriau už kitus suvokiame, kad galime sienomis laiptoti ar net ant galvos atsistoti, bet pasauliui nuo to nebus nei šilta, nei šalta. Tiesiog žinome savo vietą, kaip ir žmonės Čiurlionio paveiksluose.

Greitai minėsimame Sausio 13-osios dešimtmetyje. Tomis niūriomis dienomis kone pavydėjau airių ir baskų teroristams (tuomet buvau šešiolikos). "Štai vyrai, štai taip reikia kovoti", - galvojau. Nesmurtinis pasipriešinimas, "dainuojanti revoliucija" - visa tai atrodė kažkaip bestuburiška. Nerimavau, kad prie TV bokšto žuvo tik vienas desantininkas, o po liepos 31-osios Medininkų įvykių išvis pasipiktinau. Ne mūsų policininkų sušaudymo faktų, bet jų visišką nesiipriešinimą. "Prakeiktas lietuviškas ištizimas. Šitai visus gali išskerti kaip avinus". Guodžiausi, kad ir Gandhi vadovaujamos didžiulės Indijos kova už nepriklausomybę taip pat buvo nesmurtinė. Šiandien į viską žiūriu kitaip. Sausio 13-oji yra genialiai lietuviško charakterio manifestacija (retkarčiai galima ir pasigirti, juolab kad nesi-

Gudrūs upėtakiai

Kad žuvis gali išmokti išvengti kabluko, iki šiol tikėjo tik nevykėliai žvejai mėgėjai. Dabar Cawthron institute N. Zelandijoje mokslininkai pabandė įrodyti šį teiginį. Dviem asmenims buvo liepta žuvingoje Owen upėje žvejoti upėtakius. Laimikiai buvo registruojami, paženklunami ir vėl paleidžiami. Nors abiejose upėse žuvų yra maždaug tiek pat, prie meškėriotojų pripratę upėtakiai iš Owen pasirodė gudresni: jie daug rečiau pakliūdavo ant meškėrės nei jų gentainiai, anksčiau nesusigundę jauku. Tačiau ir nerūpestingiosios žuvys greitai pasimokydavo: kartą išvengusios keptuvės, jos slėpdavosi upės dugne, todėl trečią dieną žuvautojai grįžo beveik tuščiomis rankomis. N. Zelandijos valdžios įstaigas, iki šiol skatinusias paleisti pagautus upėtakius, bandymų rezultatai galėtų paskatinti persigalvoti: pernelyg gudrios žuvys žvejoti išsiruosusiems turistams sugadintų atostogas. **BBC**

kartus metuose. Paskolos davėjas metų gale IRS *Formos 1098* pranešime turėtų parodyti sumą, kurią galite nurašyti. Bet tai nebus ta pati suma, kurią mokėjote į "escrow impound account".

10. Žemės sklypo nuomavimo mokesčiai gali būti nurašomi nuo mokesčių. Milijonai JAV namų yra pastatyti ant nuomos žemės ir namų savininkai moka mėnesinius ar metinius mokesčius už tą žemę jos savininkui. Internal Revenue Code 163(c) leidžia tuos žemės nuomos mokesčius nurašyti nuo mokesčių, jei: a) žemės nuomavimas yra 15 metų su teise prailginti; b) nuoma yra lengvai perduodama jūsų namo pirkėjui, jei parduodate; c) savininko interesas yra išlaikyti tą žemę, taip kaip ir namo paskolos; d) ir jūs turite galimybę dabar ar ateityje tą žemę nupirkti.

Pildant federalinius mokesčius yra labai daug dalykų, kuriuos reikia žinoti. Jei nežinosite, galite prarasti nemažai pinigų.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskienė

Naudotasi įvairia spauda

lepiname itin geras savęs vertinimais), kurioje susijungė pagalba objektyviai būties tvarkai ir ryžtas atsiverti savo lemčiai su visomis iš to plaukiančiomis pasekmėmis. Beginklės minios prie TV bokšto ir Parlamento nerodė jokios arogantiškos prievartos būčiai, priešingai - minia atėjo pasitikti savo lemties, kuri nebūtinai turėjo būti pergalė, bet taip pat - ir pralaimėjimas, mirtis. Toji naktis duoda tai, ko trūksta Čiurlioniui. Sausio 13-oji - tai ne rami, migdanti Čiurlionio drobių vėsa, bet laukimas, nerimas, nežinia ir kartu pasirengimas bet kam, net pačiam blogiausiam. Aikščių ir gatvių filosofija moko, kad pergalę pasiekama tik nuolat turint omeny pralaimėjimo galimybę. Istorija panorėjo atimti pergalę iš tų, kuriems laimėjimas yra Absoliutas, ir atidavė ją tiems, kurie ir pralaimėjimo nelaiko neprasmingu, jei tik pralaimėta garbingai. Pirmieji tapo paskutiniai, kaip ir buvo išpranašauta. Pirmūnai, šaunūs vyručiai, supermenai, įvairaus plauko *fine fellows* perspėjimai apriboti savo ambicijas dėl brovimosi į sakralias būties sferas asiginklavus tankais ir lėktuvais arba proto ir dvasios arogancija. Kitais žodžiais, žiupsnelis lietuviško ištizimo nepakenks. Visa, kas saikinga, nėra smerktina.

Vasario 16-osios gimnazija vasario 17 d. Hiutenfelde, Vokietijoje atšventė savo 50 metų jubiliejų. Šventėje dalyvavo 5 Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos nariai: pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona Gražina ir Milda Lenkauskienė iš JAV, dr. Bronius Makauskas su žmona Živilė iš Lenkijos, Marytė Šmitienė iš Vokietijos ir Gabrielius Žemkalnis iš Australijos/Lietuvos. Minėjime PLB valdybos pirmininkas V. Kamantas pasveikino per 700 svečių, pasidžiaugė gimnazijos darbu, prisiminė visus mokytojus bei rėmėjus ir apdovanojo ilgiausiai gimnazijoje dirbusius mokytojus kun. Joną Dėdiną (38 metus) bei Aloys Weigel (35 m.) garbės plaketėmis. Jubilėjaus proga jis įteikė gimnazijos direktoriui Andriui Smitui Lietuvių Fondo, PLB Švietimo komisijos ir PLB valdybos paramos čekius ir specialią dailininko Vinco Luko sukurta PLB dovaną. Padėkos plaketė tap pat buvo įteikta 25 metus gimnazijoje dirbusiai mokytojai Marytei Dambriūnaitė-Šmitienei.

Vasario 18 d. gimnazijoje įvyko bendras posėdis, kuriame dalyvavo PLB valdyba ir Lietuvos atstovai. Daugiausia kalbėta apie Vasario 16-osios gimnazijos reikalus, jos finansinę padėtį, tačiau aptarti ir kiti su išeivija susiję reikalai.

Vasario 16-19 d. posėdžiavę PLB valdybos nariai nutarė, kad šių metų PLB šaukiamas kraštų LB ir LJS pirmininkų suvažiavimas įvyks Seinuose rugpjūčio 12-15 d. Lenkijos lietuviams tokiu būdu bus parodytas PLB dėmesys ir pasaulio lietuvių parama.

PLB Seimas paskelbė 2001 metus vyskupo Motiejaus Valančiaus metais. Vasario 16 d. suėjo 200 metų nuo M. Valančiaus gimimo. Šia proga PLB valdyba įsteigė keletą projektų (dvi stipendijas ir vieną premiją) jo skelbtoms idėjomis ir iškeltoms vertybėms plačiau paminėti. PLB vicepirmininkė kultūrai Laima Žliobienė pranešė kraštų Lietuvių Bendruomenėms ir spaudoje paskelbė M. Valančiaus premijos nuostatas. Daugiau informacijos galima gauti šiais elektroniniais adresais: lzlioba@hotmail.com arba PLBav@rc.lt

PLB Valdybos nariai posėdžiavo su Vokietijos LJS ir sekančio XI-tojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso rengėjais. Kongreso ruošos komiteto pirmininkas Vytautas Lemkė pranešė, kad XI-tasis PLJK vyks 2003 m. rugpjūčio 1-17 d. Kongresas prasidės studijų dienomis Hiutenfelde, Vokietijoje, stovykla vyks Seinų-Punksko krašte ir uždarymas Lietuvoje. Siekiant koordinuoti datus ir mažinti išlaidas (nes PLB XI-ojo Seimo, šaukiamo 2003 m., daug atstovų bus kraštų LJ Sąjungų pirmininkai bei rinkti jauni LB atstovai) nutarta PLB Seimo posėdžius suderinti su PLJK Kongreso baigimo data. Tad PLB XI-asis Seimas prasidės sekančią dieną po PLJ Kongreso pabaigos, t.y. 2003 m. rugpjūčio 18 d.

Miloševič suimtas ir uždarytas į kalėjimą

(atkelta iš 1 psl.)

partijos lyderis Branslav Ivkovič, pridūręs, kad buvęs šalies vadovas labai vertina jį pasirengusių ginti žmonių gyvybes. Prie prezidento rezidencijos per operaciją tvyrojo didelė įtampa. Susirinkusius S. Miloševičiaus rėmėjus ir priešininkus, kurie mėtė butelius, akmenis ir grumtus, turėjo išskirti policija.

Serbijos pareigūnai sakė, kad jie norėjo krizę išspręsti taikiai. "Mūsų turimais žvalgybos duomenimis, rezidencijoje buvo sukaupta daug ginklų ir sprogmenų", sakė Serbijos ministras pirmininkas Zoran Džinčić.

metu galėtų sutrikdyti politinį stabilumą šalyje.

Buvęs komunistinis pareigūnas S. Miloševič prasiskynė kelią į Jugoslavijos valdžios viršūnę pasinaudojęs politine tuštuma, kuri susidarė 1980 metais mirus pokariniam diktatoriui maršalui Josipui Tito.

Per savo prezidentavimo laikotarpį S. Miloševič pelnė skrupulų nepripažįstančio pragmatiko, kuris dėl valdžios yra pasirengęs kurstyti žemiausius savo tėvynainių tautinius jausmus ir stumti juos į kruvinus konfliktus, reputaciją.

Meistriškai pasinaudojęs užgautais serbų patriotiniais

Spaudžiant galutiniam terminui

Specialiojo būrio stūrmis įvyko likus vos kelioms minutėms iki galutinio termino, kuri nustatė JAV Kongresas ir po kurio šalies vadovas George W. Bush būtų turėjęs paskelbti, ar Jugoslavija bendradarbiauja su JT tribunolu ir gali išvengti ekonominių sankcijų bei pagalbos nutraukimo.

Washingtonas sutiko, jog S. Miloševič nebūtų perduotas Hagos tribunolui iki termino pabaigos, tačiau naujajai Jugoslavijos valdžiai davė suprasti, jog buvusio prezidento pasodinimas į kalėjimą už bet kurią jo įvykdytą nusikaltimą, palengvintų jų santykius.

S. Miloševičiaus režimo metais tribunolas buvo dažnai kaltinamas antiserbizmu nusistatymu, todėl daugelis reformatorių arba kritikavo šį tarptautinį teismą, arba tvirtino, jog buvusio prezidento išdavimas šiuo

jaismais, jis 1990 metais įstūmė buvusią Jugoslaviją į kruvinų karų verpetą, kuriame žuvo bei buvo priversti palikti savo gyvenamąsias vietas tūkstančiai žmonių Kroatijoje, Bosnijoje ir Kosove.

Vakarų valstybės neslėpė pasibaisėjimo S. Miloševičiumi, tačiau buvo priverstos bendradarbiauti su diktatoriumi, kad 1995 metais galėtų nutraukti kraujo praliejimą Bosnijoje. Tačiau nepaėjo nė treji metai ir jis pradėjo kruviną susidorojimo su etniniais albanais kampaniją Kosove, kurią nutraukti NATO pajėgė tik 1999 metų oro karu. AP, Reuters, BNS

LIETUVIAI TURI GALIMYBIŲ UŽSIENYJE DIRBTI LEGALIAI

Sutartis dėl legalaus įdarbinimo Lietuva yra pasirašiusi tik su Vokietija ir Švedija. Tokia galimybė domėjosi ir Norvegija. Su Didžiąja Britanija tokios sutarties nėra. Praėjusiais metais Vokietija buvo pasirengusi įdarbinti programuotojų iš Lietuvos. Buvęs Norvegijos kariuomenės karininkas ketino darbu aprūpinti medicinos seseris iš Lietuvos. Pastaruoju metu legaliai įsidarbinti Lietu-

vos piliečiai gali ir Airijoje, kuri nusprendė liberalizuoti savo darbo rinką. Šiuo metu Airijos darbdaviai pageidauja barmenų, padavėjų, virėjų, vairuotojų, elektrikų, kirpėjų, medicinos seserų, auklių, statybininkų bei administratorių. Įsidarbinimas Airijoje lietuviams kainuoja apie 4200 litų (1020 dolerių), įskaitant ir kelionę į šią šalį.

Lietuvos rytas

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

APRIL PICK-UP SCHEDULE

April. 6	Hartford, CT	4 - 5:00 pm
	Waterbury, CT	6 - 7:00 pm
April. 7	Brooklyn, NY	12 - 3:00 pm
	Bridgeport, CT	6 - 7:00 pm
April. 8	Worcester, MA	12 - 3:00 pm
April. 10	Brocton, MA	3:30 - 5:00 pm
April. 11	Providence, RI	4:30 - 5:30 pm

CONTAINER LEAVES BOSTON ON APRIL 17

Amerikietis bažnyčioje apie Lietuvą

Kunigas David O'Rourke (viduryje) su Mission Viejo, CA, lietuviais - Antanu Mažeika (deš.) bei Mirga ir Algirdu Vaitkais (k.)

Vasario 25 d. Mission Viejo (miestelis Kalifornijoje tarp Los Angeles ir San Diego) parapijos bažnyčioje svečias kunigas David O'Rourke sakė pirmąjį rekolekcijų pamokslą. Mišiose dalyvavę lietuviai nustebę išgirdę pamokslą išangą. Vienuolis dominikonas pasisakė gyvenęs Lietuvoje, prieš kelerius metus išsiųstas vienuolijos talkinti ten komunizmo suniokotai Katalikų bažnyčiai. Jau spėjęs išmokyti lietuvių kalbą ir susipažinti su Lietuvos istorija bei dabartinėmis jos problemomis. Jis sakė, kad amerikiečiai nė iš tolo negali nujausti, ką ši tauta iškentėjo 50-ties metų sovietų okupacijoje ir kaip ištvermingai atlaiko šio meto sunkumus.

Jis pasakojo, kad gyvenęs Vilniaus Šv. Jokūbo parapijos klebonijoje prie Lukiškių aikštės, netoli buvusių KGB rūmų, kur dabar įruoštas KGB muziejus. Anksčiau čia lietuviai buvo tardomi, kankinami ir žudomi. Kokie 400 klausytojų buvo tiesiog pritrenkti ir aikščiojo, klausydami kunigo O'Rourke pasakojimų.

Mišioms tarnavo Danutės ir Antano Mažeikų vaikai - Alytė, Andrius ir Konradas. Sugrįžusiam į zakristiją kunigui jie sakė, kad ir jie lietuviai ir kad prieš porą metų lankė KGB muziejų ir kitas Lietuvos vietas. Vėliau šventoriuje kunigą apsupo kiti lietuviai ir dėkojo jam už tiesos žodžius apie Lietuvą. Šiuo me-

tu Kalifornijos spaudoje vėl pasipylė lietuviams kaltinimai dėl nacių vykdytų okupacijos metais Lietuvoje žudynių.

Mažeikos ir toliau palaiko artimus ryšius su kun. O'Rourke, kuris vėl grįš į Vilnių. Sutarė ir toliau bendrauti. Jis į Lietuvos ateitį žiūri optimistiškai, nes lietuviai gabūs, darbštūs ir ištvermingi. Jo nuomone, Amerika išsilaivins Baltijos valstybes turėjo paremti nauju, mažesniu Marshall planu, kaip po karo parėmė Vakarų Europa.

Kun. David O'Rourke yra diplomuotas šeimų klausimais konsultantas, knygų autorius, laikraščių bendradarbis, dėstęs aukštesiose mokyklose.

tk.

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Chicagos, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel: 718-423-6161
800-778-9847
Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.
Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

- Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant
- * Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA
- * Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines
- * Paskolas - namų, namų remonto, Home Equity ir automobilių
- * ATM naują mašiną ir korteles
- * Laisvą pinigų deponavimą
- Patogios darbo valandos,
- pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos
- Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION APRIL PICK-UP SCHEDULE

April 10	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
April 12	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
April 13	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
April 14	Brooklyn, NY	12-1 pm
April 24	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
April 26	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
April 27	Philadelphia, PA	11-12 noon
April 28	Brooklyn, NY	12-1 pm
	Riverhead, NY	3-4 pm
April 30	Putnam, CT	1-2 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499 r.t.

One way to Vilnius \$325

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

X-tasis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas Australijoje, 2000-2001 m.

Lietuvių jaunimo atstovai ir dalyviai iš viso pasaulio susirinko Naamaroo Conference Centre, Sydney, New South Wales, Australijoje, 2000 m. gruodžio 22 d. Visi apsisistoję Konferencijos Centre užsiregistravo, gavo informaciją apie Studijų dienas ir pasus: geltonus - atstovams su leidimu balsuoti ir žalius - dalyviams be balsavimo teisių. Atvyko maždaug 75 atstovai bei dalyviai, o iš viso - daugiau kaip 250 atstovų, dalyvių, turistų ir kt.

Kartu (po keturis ar aštuonis) kambariuose apsigyvenę žmonės daugiausia buvo nepažįstami. Buvo smagu ir įdomu susipažinti kambariokams iš skirtingų kraštų. Pradėdavom diskutuoti per dienų posėdžius, bendraudavom laisvalaikį ir vakarais. Pirmą dieną buvo patvirtinti PLJS statutai, išrinktas prezidiumas, patvirtinta Studijų dienų programa. Atskiri LJS valdybų atstovai padarė pranešimus apie savo skyrių veiklas. PLJS pirmininkas Rimas Baliulis, iš Vokietijos, padarė pasaulinės LJS veiklos apžvalgą, o vėliau įvyko paskaita apie Lietuvos jaunimo veiklą ir siekius. Pirmoji diena baigėsi IX PLJK Amerikoje apžvelgimu.

Kiekvieną dieną vyko skirtingos paskaitos ir simpoziumai, pvz., "Kas yra tautiškumas ir ką reiškia būti tikru lietuviu/-e?". Politinės, ekonominės ir socialinės diskusijos vyko šalia diskusijų "Kaip naujieji emigrantai gali padėti mums, o mes - jiems". Devynias dienas nagrinėjom, diskutavom, klausinėjom, balsavom. Daug darbų buvo atlikta, įsteigtos naujos valdybos. Matas Stanevičius iš Kanados perėmė PLJS pirmininko pareigas iš Rimo Baliulio. Naująją valdybą sudaro: Stasys Kuliavas, Sonia Houle ir Irena Žukauskaitė, visi iš Kanados.

Paskirti kraštų atstovai prie PLJS valdybos. Šiaurės Amerikos atstovas yra Aras Mattis iš Los Angeles, šiuo metu studijuojantis Chicagos apylinkėse; Rytų Europos atstovė yra Virginija Valenskaitė (Lenkija); Pietų Amerikos atstovas yra Federico Mahne Zavickas (Argentina); ir Vokietijos atstovas yra Vytas Lemke, būsimas sekančio kongreso pirmininkas. Sekantis kongresas įvyks 2003 metais Vokietijoje - Vasario 16-tosios gimnazijoje, Lenkijoje - Punske, ir Lietuvoje.

Išrinkta naujoji JAV LJS

Penki Chicagos atstovai (iš k. į deš.): Vikiutė Sušinskaitė, Aukšė Grigaliūnaitė, Moacir de Sa Pereira, Krsitina V. Jonušaitė ir Aras N. Mattis

valdyba dėkojo buvusiai JAV valdybai. Daina Žemaitaitytė (Los Angeles) perėmė pirmininkės pareigas. Buvo nutarta sukurti keturias naujas pozicijas šioje valdyboje. Naują valdybą sudaro: vicepirmininkas visuomeniniams reikalams - Moacir de Sa Pereira (Chicago); vicepirmininkas interneto reikalams - Aras Mattis (Los Angeles/Chicago); vicepirmininkas kultūriniais reikalais - Aras Vėbra (Connecticut); ir vicepirmininkas ryšiams su ateiviais - Marius Petrušonis (Washingtonas/Baltimore). JAV LJS naujoji sekretorė yra Kristina Jonušaitė (Chicago), naujas išdinininkas - Kazys Adomkaitis (Bostonas).

Studijų dienų metu dar vyko ekskursinės kelionės aplankant Sidnėjų ir apylinkes, įvairios vakarinės programos, arbatėlės, maudymasis Ramiajame vandenyne. Kūčios ir šv. Kalėdos buvo atšvęstos su visais lietuviškais papročiais. Nors visi buvo toli nuo savų namų bei šeimų, švenčių nuotaika buvo šeimyninė - "naujos šeimos" aplinkoj. Kūčios buvo atšvęstos Sidnėjaus lietuvių namuose. Visi gardžiavosi skaniais lietuviškais patiekalais. Sekantį rytą buvo dalyvauta šv. Mišiose. Naujieji Metai buvo iškilmingai sutikti vietinėje banketų salėje. Visi atstovai, dalyviai ir turistai pasipuošė vakariniais rūbais, linksminosi, šoko ir džiaugėsi artimųjų draugų aplinka.

Studijų dienos Sidnėje baigėsi 2001 m. sausio 1 d. Tada vieni dalyviai išvyko į iš anksto

suplanuotas ekskursijas po Australiją, į net po dešimt valandų keliones autobusais, kiti - į Dookie College stovyklą, Violet Town, Victoria, šešiom dienomis. Kiekvieną dieną vyko skirtingi užsiėmimai: kulinarija, lietuvių kalbos pamokos, lietuvių tradicijų būrelis, kur buvo ruošiamos kaukės Užgavėnių festivaliui, dainavimas, tautiniai šokiai, net ir sportas - tinklinis ar krepšinis. Vyko įvairios ekskursijos Viktorijos apylinkėse, pvz., išvykos į Shepparton ir Echuca miestus, sūrio ir vyno ragavimo išvykos ir lipimas į Mount Buffalo kalną. Išskylančieji turėjo progą pamatyti kengūras lakstančias pievose už 3 kilometrų nuo Dookie College. Vakaraus buvo lauzai, šokiai, tradicinis Užgavėnių festivalis ir Karaoke vakaras, kur visi galėjo linksmai pabendrauti ir padainuoti.

2001 m. sausio 9 d. visi stovyklautojai vyko autobusu (trijų valandų kelionė) į Melbourne, aplankant Queen's koledžą. Čia atvykę jie galėjo vėl susitikti su jau kurį laiką nematytais kongreso dalyviais, su kuriais buvo susipažinę prieš stovyklą. Melbourne Lietuvių Namuose įvyko gražus vakaras su linksma muzika. Kitą dieną buvo pusės dienos ekskursija aplink Melbourne miestą. Uždarymo balius įvyko viename iš Melbourne banketų salių. Atsisveikindami visi linkėjo kitiems pasimatyti sekančiame kongrese.

Kristina Jonušaitė
JAV LJS sekretorė

Keliaukime kartu su Lietuvos Vyčiais

Lietuvos Vyčių padalinio "Pagalba Lietuvai" valdyba praneša, kad, kartu su G.T. International kelionės agentūra, ruošinama ekskursija Lietuvon. Kelionė vyks š.m. rugpjūčio 22 - rugsėjo 1 d. Pilna 11 dienų programos kaina asmeniui yra \$1,542.00. Į tą kainą įeina transportavimas iš aerouosto į viešbučius (nakvynės Vilniuje, Kaune ir Palangoje), ekskursijos autobusų, viešbučiai bei gida ir maistas. Lėktuvo skrydžio kaina mokama atskirai. Dėl žemiausios oro skrydžio kainos, prašome kreiptis į GT International kelionės agentūrą (žr. nemokamą telefoną šio pranešimo gale). Dalis kelionės pelno bus skiriama "Pagalba Lietuvai" darbams ir veiklai paremti.

Programa bus ypatinga ir įdomi. Aplankysime istorines, kultūrines ir religines vietas. Dalyvausime Pažaislio festivalio uždaryme, kur Pažaislio vienuolyne išgirsime Lietuvos nacionalinį simfoninį orkestrą ir žymų Kauno choro koncertą.

Aplankysime Vilniaus katedrą, kur matysime parodą "Krikščionybė Lietuvoje" (*Christianity in Lithuanian Art*), įvairių vyskupų portretus, katedros brangenys nuo 1200 amžiaus. Susipažinsim su audimo menu ir aplankysime audyklą. Aplankysime prezidentūros rūmus, Kauno rotušę, vaistinės muziejų, Raudonąs pilį. Keliausime į Kuršių marios ir apsisostime Juodkrantėje, lipsime ir apžiūrėsime Raganų kalną. Mūsų dienos matysime akmenų muziejų bei aplankysime Orvidų sodybą. Vėliau galėsime pagyrbauti ir paspanguoliauti. Merkinėje turėsime progą pamatyti, kaip daroma lietuviška juoda keramika. Programoje dar bus daugiau įvairių įdomumų ir staigmenų.

Lietuvos Vyčiai, jų draugai bei rėmėjai ir visa visuomenė kviečiami dalyvauti kartu su "Pagalba Lietuvai" valdyba keliauti ir aplankyti Lietuvą. Ši ekskursija jau penktoji, kuri yra koordinuojama su G.T. International agentūra. 1993 m. dau-

giau kaip 120 dalyvių keliavo, kai Popiežius Jonas Paulius II šis lankėsi Lietuvoje. 1994 m. apie 100 mūsų žmonių dalyvavo Šokių ir dainų šventėje. 1996 m. virš 50 vyčių bei jų draugų dalyvavo Baltijos kraštų ekskursijoje. 1999 m. keliavo arti 30 dalyvių. Atrodė, kad visi keliautojai buvo patenkinti aplankę Lietuvą ir džiaugėsi agentūros atliktais puikiais patarnavimais. Keliavusieji gražiai ir įdomiai praleido laiką, liko daug gražių prisiminimų. Tad ir šiais metais kviečiame visus keliauti su Vyčiais ir kartu paremti "Pagalba Lietuvai" kilnų darbą padedant Lietuvos vargstantiems žmonėms. Nesigailėsite tai padarę!

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į G.T. International kelionės agentūrą, tel.: 1-800-462-2584 darbo valandomis, arba į "Pagalba Lietuvai" valdybos pirmininkę Reginę Juškaitę-Švobienę, tel. 248-547-2859 vakarais, e-mail: Rjuska-svoba@cs.com

Regina Juškaitė-Švobienė

Boston, MA

Vasario 16-osios minėjimas

JAV Bostono apygardos LB valdyba vasario 11 d. suruošė Vasario 16-osios minėjimą 83-osioms Lietuvos nepriklausomybės metinėms paminėti.

Minėjimas prasidėjo 11:30 val. ryto šv. Mišiomis šv. Petro bažnyčioje. Mišias aukojo kunigas Stephen Žukas. Mišiose dalyvavo bažnyčios choras, vadovaujamas Romo Gasparonio. Taip pat buvo atliktos patriotinės giesmės, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Po mišių visi susirinko parapijos salėje po bažnyčia vaišėms, kurio pagrindinis organizatorius buvo Kazimieras Bačanskas.

Iškilmingas minėjimas buvo prarastas Bostono Lietuvių piliečių klube. JAV LB Bostono apygardos pirmininkas Gintaras Čepas tarė trumpą įvadinį žodį ir pristatė programos vedėją Renatą Basikienę.

Minėjimas prasidėjo klebono Stephen Žukas invokacija, Amerikos ir Lietuvos himnais. Lituanistinės m-klos abiturientai Kristina Lingerdaitė ir Vytenis Krukonis pristatė Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios aktus. Žvakučių uždegimu ir tylos minute buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Vytautas Basikas paskelbė Bostono gubernatoriaus ir mero proklamaciją.

Džiugu, kad kiekvienais metais mūsų Nepriklausomybės minėjimuose dalyvauja mūsų tėvynės artimiausi kaimynai latviai ir estai. Šiemet latvių vardų sveikinimo žodžius tarė Vija Linei, o estų vardu - Jaak Juhan-soo. Pabaltijiečių atstovų sveikinimuose nuskambėjo daug šiltų žodžių, skirtų Lietuvai ir tam, kas sieja šias tris Pabaltijo

takas ir 1918-ųjų metų iškovotą Nepriklausomybę, palygino su 1990 metų Kovo 11-osios paskelbta Nepriklausomybe. Supažindino dalyvius su dabartine Lietuvos tarptautine padėtimi, jos politiniais pasiekimais ir tikslais atečiai.

Vasario 16-oji yra simbolinė diena prisimenant praeitį, sunkiai iškovotą nepriklausomybę, bet taip pat vasario 16-oji yra simbolinė diena, kada susimąstome apie ateitį: ką dar turime padaryti. Tarptautinėje arenoje per tuos dešimt Nepriklausomybės metų pasiekta nemažai. Lietuva tapo pilnateise Jungtinių Tautų nare. Lietuva tapo Europos Tarybos nare. Įsijungė į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizaciją (ESBO). Lietuva tapo Pasaulio Prekybos Organizacijos (PPO) nare. Ateityje liko du svarbiausi tikslai: tapti Europos Sąjungos nare ir NATO nare. Tai pagrindinis politikos prioritetas.

Su Europos Sąjunga Lietuva jau pradėjo derybas ir jas sėkmingai vykdo. Lietuvos diplomatų pagrindinis tikslas per tą Nepriklausomybės dešimtmetį buvo įtikinti visas tarptautines organizacijas, kad Lietuvos trapi iškovota nepriklausomybė bus saugi tik tada, kada ji taps NATO nare. NATO - tai tvirtas petys, į kurį galima atsiremti.

Šiuo metu Lietuva yra geriausiai pasiruošusi iš Rytų Europos šalių stojimui į NATO, bet dar daug turime padaryti. Prelegentas kvietė visus Amerikos lietuvius talkinti tame nelengvame kelyje. Iškėlė JAV LB organizacijų veiklos svarbą ir būti-

rius. Rezoliucijoje išreikštas Lietuvos noras tapti pilnateise NATO nare. Kviečiamos visos lietuvių išeivių organizacijos, kurios sponsoriauja įvairioms programoms, paremti šią rezoliuciją, kad Amerikos valdžios pareigūnai neužmirštų Lietuvos siekių.

Minėnė minėjimo dalis prasidėjo Bostono Lituanistinės m-klos pasirodymu. Vaikučių programą pravedė Estera Girdauskienė. Scenoje skambėjo poetų - Maironio, Violetos Palčinskaitės, B. Brazdžionio eilės apie Tėvynę. Deklamavo lopšelio, darželio, jaunesnių ir vyresnių klasių moksleiviai. Dainelės paruošė ir joms akompanavo Asta Vaičienė. Skambėjo liaudies patriotinės dainos: "Vai ko nusižvengėi bėrasai žirgeli", "Kur bėga Šešupė", "Ant kalno gluosnis" ir kt.

Eilių ir dainų pyne įvairino liaudies šokiai: "Suktinis", "Pasitupolke", "Pasėjau kanapėlę" ir kt. Šokių paruošė Daiva Veitaitė-Neidhardt ir Rūta Mickūnienė. Visus maloniai nuteikė moksleivių programėlė.

Esame dėkingi mokytojoms, kurios negaili laiko ir energijos, dirbdamos su mūsų mažaisiais. Moko tarti lietuvišką žodį, pažinti mūsų tradicijas ir istoriją. Lituanistinei mokyklai buvo suteikta materialinė pagalba. JAV LB skyrė 6,200 dol., Lietuvių Fondo Švietimo taryba skyrė 800 dol. Minėjimo metu buvo renkamos aukos, kurios bus paskirtos ALTui ir JAV Lietuvių Bendruomenėi.

Programos pabaigoje scenoje pasirodė Bostono vyrų sekstetas (vadovė Daiva Navickienė). Bostono lietuvių tarpe Sekstetas visada šiltai sutinkamas. Jis atliko lietuvių liau-

Bostono Lituanistinės m-klos pasirodymas. Iš k. į deš.: programos vedančioji Estera Girdauskienė, Rūta Mickūnienė, šokių vadovė, ir mažieji dalyviai Roberto Miksen nuotr.

tautas. Tai ne tik geografinė padėtis, bet daug bendrumų tradicijų, kultūros ir istorijos atžvilgiu.

Minėjimo vedančioji Renata Basikienė pristatė minėjimo prelegentą Kęstutį Jankauską, ministrą patarėją NATO reikalais prie Lietuvos Ambasados JAV.

Prelegentas pasveikino, Lietuvos Ambasados Washingtono būtas, visus susirinkusius su 83-osiomis Nepriklausomybės metinėmis. Prisiminė šios datos iš-

numą koordinuoti tarpusavio veiklą.

Šiai sunkiai kovai laimėti nepriklausomybė ir demokratija yra kaip drąsos, kantrybės ir Lietuvos žmonių stiprybės testamentas, todėl ją reikia nuolat puoselėti, stiprinti ir apginti. Prelegento išsamus turinimas pasisakymas buvo palydėtas plojimais.

Po prelegento pasisakymo buvo paskelbta rezoliucija. Tai kreipimasis į Amerikos Prezidentą, Senatorius, Kongreso na-

dies ir lietuvių kompozitorių dainas: "Už Raseinių ant Dubysos", "Anoj pusėj Nemuno", "Tėviškėlė". Paskutinės dainos buvo "Lietuva brangi" ir "Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos", dainavo atlikėjai ir žiūrovai. Tai ypač visus šiltai nuteikė ir mintimis apjungė.

Minėjimas baigėsi vaišėmis, kurias paruošė Ilona Baranauskas. Prie kavutės visi maloniai bendravo, dalijosi savo mintimis ir išpildžiais.

Gabrielė Miksen

Vilniuje gimė ketvertukas

Kovo mėnesį Vilniuje Kristinos ir Ričardo Gancevskių šeimoje gimė ketvertukas (trys berniukai ir mergaitė). Tai trečias ketvertukas pokario Lietuvoje. Pagrindinis tėvų rūpestis - ankštas dviejų kambarių butas. R. Gancevskis dirba šaltkalviu, tad sumokėjus už butą mokesčius, šeimai lieka tik keli šimtai litų, kurių neužtektų net kūdikių sauskelnėms. Beje, K. Gancevskos darbovietė - bendrovė "Vilniaus vingis" dvejus metus mažyliams skirs po 5 tūkst. litų - iš viso 40 tūkst. litų. Lietuvos rytas

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Sesslerimis
organizuoja ir praveda stovyklas
"Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA

liepos 1-7 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 8-22 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 22-28 d.d. - vaikams 13-16 metų
liepos 29-rugp. 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

rugp. 5-18 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugp. 18-21 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA: 416-537-7363, neringai@yahoo.com

